№ 138
ივნისის 27, პარასკევი 1903 წ.
1877

ივერია

1903
№ 138
ივნისის 27, პარასკევი 1903 წ.

ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

ვისაც ხვედრი ფული არ შემოუტანია პირველ ივლისიდან «ივერია» აღარ გაეგზავნება.

პირველ ივნისიდან წლის დამლევამდე

გაზ. „ივერია“

ჰღირს 6 მანეთად.

გაზეთის „ივერიის“ ფასი თვეობით 12 თვით—10 მან., 11 თვით—9 მ. 50 კ., 10 თვით—8 მ. 75 კ., 9 თვით—8 მ., 8 თვით—7 მ. 25 კ., 7 თვით—6 მ. 75 კ., 6 თვით—6 მ., 5 თვით—5 მ. 50 კ. 4 თვით—4 მ. 75 კ., 3 თვით—3 მან. 50 კ., 2 თვით—2 მ. 75 კაპ., 1 თვით—1 მან. 50 კაპ.

საწყობი ქაღალდის

მოსკოვი 1882 წ. **დიტიატკოვსკის ამხანაგობის** ოვოგოროდი 1896 წ.

საწერ-ქაღალდის ქარხნებისა ტფილისში

ქაღალდი საფოსტო, საწერი, წიგნის საბეჭდი, გაზეთის საბეჭდი და საზოგადოდ ყოველგვარი საბეჭდი ქაღალდი ყველა ნომრისა, აგრეთვე ალბომის ქაღალდი ყველა ფერისა, თუთუნის სახვევი, ჩაის სახვევი, მუნდშტუკისა, საზოგადოდ საქონლის სახვევი და სამანუფაქტურო, შაქრის სახვევი და კარდონისა.

მაღაზია საკანცელარიო, სამწერლობო, სახაზავ და სამოწაფეო იარაღ-კუთვნილებათა. საქონელი **ფაბრიკის ფასად**.

ადრესი წერილებისა: ერევნის მოედანი, სახლი ტფილსის საკომერციო ბანკისა.

ტელეგრამებისათვის: Тифлисъ. Дитятковское Товарищество.

ტელეფონი № 66. (30—6.—6)

საბავშვო ბაღი

„ბავშვთა მფარველ საზ.“ და „მასწ. ქალთა საზოგადოებისაგან“

კვირას, 29 ივნისს

გამართული იქმნება

სეირნობა.

საღამოს $4^1/_2$ საათიდან 10 საათამდის, შემდეგი პროგრამით:

1) საკონცერტო განყოფილებაში: სამუსიკო ორკესტრი ა. თ. ვინჩენკოს ხელმძღვანელობით. მომღერალთა გუნდი ნ. ს. იღნაოვსკის ხელმძღვანელობით. დივერტისმენტი: მონაწილეობას მიიღებენ ბბ. ყიფიანი და ზაგირსკი.

2) სათამაშო-გასართობი: ბუნდოვანი სურათები, ცეკვა, ნიშანში სროლა თოფით და შვილდით, სხვა და სხვა საბავშვო სათამაშოები ა. ვ. ია-[illegible] ხელმძღვანელობით. [illegible]

დიდურის სამხედრო მუსიკა. შესასვლელი ფასი ბავშვებისთვის 20 კაპ. დიდებისათვის 30. (3—у—1)

ქუთაისის სათავად-აზნაურო სასწავლებელი აცხადებს, რომ მიმდინარე წლის ენკენისთვიდან 40 თავისუფალი ადგილი არის პირველ განყოფილებაში, მოსამზადებელ კლასში. მიღება [illegible] და რვა წლის ყმაწვილებისა. დანარჩენ განყოფილებებში და პროგიმნაზიულ კლასებში თავისუფალი ადგილი არ მოიპოვება. თხოვნების მიღება გაგრძელდება ოცდახუთ მარიამობის თვემდე. თხოვნასთან ერთად წარმოდგენილ უნდა იქმნეს [illegible] მოწმობანი, აზნაურობის და ყმაწვილის [illegible] მოწმობანი. ყმაწვილების მიღება დანიშნულია 27 მარიამობისთვეს. ხელ-მეორე გამოცდა, რომელიც [illegible] დღეებში მოხსენდება, მოხდება 25 და 26 მარიამობისთვეს. სწავლა დაიწყება 1 სექტემბერს. (3—6—1)

ახალშენიშვილი

ელისაბედის ქუჩა, 38.

[illegible] ყოველ-დღე [illegible] ავადმყოფებს დილის 8—10 ს. და 11—2-დის, ხოლო საღამ. 5—7-დის. კვირა-უქმე-ღღეებში 9—2-მდის და საღამ. 5—7-მდის. (წლ.)

კერძო სამკურნალო

ექიმის მუსხელაშვილისა

(გედევანიშვილისეული)

კუკია, ნიკოლოოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21, ავჭალის ქუჩის დასაწყისში.

ტელეფონი № 274.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე.

დილით:

ვ. ი. ბიბინაძე—კბილის სნეულებანი, 8—10 სათამდე, სამშაბათს ხუთშაბათს და შაბათს.

ნ. ტ. მულინი—ყელისა, ყურისა და ცხვირის სნეულ. 9—10 ს.

ვ. დ. ლამბაშიძე—ორშ., ოთხშ., და შაბათ. 10—11.

ვ. პ. მარდალეიშვილი—შინაგან. სამშაბათობით 10—11 ს.

[illegible]—კანის სნეულებათა 10—11 საათ.

[illegible]—შინაგან, ნერვებისა და ელექტროთერაპია 12—1 ს.

[illegible]—შინაგან, ნერვებისა და ბავშვებისა—კვირობით 10—12 ს.

[illegible] ხოსროშვილი—[illegible], ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით [illegible] შაბათობით 1—2 საათ.

საღამოთი:

ა. ა. მაღალაშვილი—შინაგან, ბავშვებისა და [illegible] ავადმყოფობისა 5—6 საათ. [illegible]

[illegible]

რჩევა-დარიგება 50 კ., [illegible]

46—8 ტელეფონი № 274

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

([illegible])

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე, [illegible]

დილაობით:

ბ. ა. ნავასარდიანი. 11—12 ს. [illegible]

[illegible] 9 საათიდან 10 საათამდე [illegible]

[illegible] 10—11 საათ. [illegible]

[illegible] 11—12 საათ. [illegible] და ბავშვთა ავადმყოფობისა.

[illegible] 12—1 საათ. [illegible] ავადმყოფობისა.

ზ. ა. თარხანოვი. 1—$1^1/_2$ საათ. შინაგანისა და ბავშვებისა ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით.

ა. ბ. კარაპეტიანცი. 1—$1^1/_2$ საათ. შინაგიან და ბავშვების ავადმყოფობისა—სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით.

საღამოობით:

ნ. ნ. როსტომბეგოვი. 5—6 ს. ხირურგიულისა და კანის ავადმყოფობისა (ელექტროტერაპია)

ლ. ვ. ბარტოლდი. 6—7 საათ. ნერვებისა (ელექტროტერაპია), შინაგანი და ვენერიულის ავადმყოფობისა.

გ. ს. ლევი 6—7 საათამდე, ნერვებისა (ელექტროთერაპიისა), შინაგანი და ვენერიულის ავადმყოფობისა.

ქალი ექიმი ა. ი. შჩერბანინა 7—$7^1/_2$ საათამდის. ქალისა და საბებიო ავადმყოფობისა.

ზ. ა. თარხანოვი. $7^1/_2$—8 საათ. ბავშვებისა და შინაგანი ავადმყოფობანი.

ბ. ა. ნავასარდიანი. $8^1/_2$—8 ს.

ს. ტ. არშანიტაკი. 11—1 ს. გაუკეთებს სახლში მსურველთ „მასსაჟს“, აუცრის ყვავილს და გიმართავს საექიმო გიმნასტიკას ექიმის დანიშვნით.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური, ღარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лѣчебница д-ра Навасардіана. Тифлисъ, противъ памят. Ворон- (წლ.

ტფილისი

◆ ქალაქის მოურავმა თავ. ნ. ვ. არღუთაშვილ-მხარგრძელმა წარუდგინა გუბერნატორს ქალაქის საბჭოს დადგენილება, რომ მთავარმართებლის სასახლის წინ, დედათა პირველ გიმნაზიის შესავალში, მის უმაღლესობას გარდაცვალებულს ოლგა თეოდორეს ასულს ძეგლი აეგოს. რადგანაც ქალაქის სამმართველოს მიერ გადადებული ფული საკმარისი არ არის, ქალაქის მოურავი ნებართვასა სთხოვს გუბერნატორს, რომ ხელის მოწერით შეგროვდეს საჭირო თანხა.

◆ კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველი მ. რ. ზავადსკი გუშინწინ ქობულეთს წავიდა და ამ ზაფხულს იქ გაატარებს.

◆ ალექსანდრეს სამასწავლებლო ინსტიტუტის დირექტორი ს. სტრელეცკი ამ ზაფხულს ბორჯომში გაატარებს, სადაც იმ თვის პირველ რიცხვებში წავა.

◆ 1 ივლისს ტფილისში დაიწყება პირველი კრება სამთო ინჟინერებისა და მრეწველებისა, რომელთაც განჯის გუბერნიის ზანგეზურის მაზრაში აქვს მადნები და ქარხნები. ამ კრებას უნდა დაესწროს შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელი დ. პოგგენპოლი, თანხმად მთავარმართებლის თანაშემწის ბრძანებისა.

◆ სახელმწიფო ქონებათა და მეურნეობის მინისტრის რწმუნებულს ი. მედვედევს ამას წინად მოხსენდა, რომ ბამბის თესლი, რომელიც წელს დაითესა, საღი არ ყოფილა. ამის გამო რწმუნებულის კანცელარიაში მცოდნე მოხელეებს ბჭობა ჰქონდათ, როგორ იშოვონ მომავალში საღი თესლი. კრებამ გადასწყვიტა, რომ უცხოეთიდან მოტანილ თესლს უთუოდ დეზინფექცია უნდაო. ეს დადგენილება სამინისტროს მოხსენდა, რომელიც ეხლა დაჰკითხებია ბ ნ მედვედევს, შეიძლება თუ არა ბამბის თესლის დეზინფექცია საქარას სანერგესთან სწარმოებდესო?

◆ გუშინ, ივნისის 26-ს, ნაშუადღევის 4 საათზე და 20 წუთზედ, ტფილისში ორჯერ ზედიზედ ძლიერად შეირყა მიწა სამხრეთ აღმოსავლეთის მხრით და დასავლეთჩრდილოეთისაკენ.

◆ სოფ. წინამძღვარიანთ-კარის სამეურნეო სასწავლებელში წელს 12 მოწაფემ გაათავა სწავლა. მათგან ოთხნი: ბესარიონ აბულაძე, იასონ ანუაშვილი, გიგო ბაკურაძე და ილია ბექაური ყირიმს მიდიან ნიკიტის საბაღოსნო სასწავლებელში სწავლის დასამთავრებლად; ოთხი ყმაწვილი ისევ წინამძღვარიანთ-კარის სკოლაში დარჩება თავისუფალ მსმენელად; დანარჩენები-კი შინ, თავის ოჯახში დაბრუნდებიან.

◆ ქალაქის გამგეობა შეუდგა ყორღანოვისა და ალიხანოვისაგან რკინის გზის ლიანდაგის გამოსყიდვის თავდარიგს, მაგრამ პირველადვე შესაფერხებელი გარემოება გადეღობა: არ იციან, როდის უნდა გამოუცხადონ იჯარადრებს ქალაქის სურვილი გამოსყიდვის შესახებ, ან რა ხნის განმავლობაში უნდა გამოისყიდონ. ამის გამოსარკვევად, არამც თუ შინაურებს, არამედ პეტერბურგის იურისტებსაც კი მიჰმართეს. იმედია, როგორც კვლავ, ეხლარ დროს ლაპარაკში გაატარებენ, ვადა გავა და ავჭალის ცხენის რკინის გზა ისევ იჯარადრებს დარჩება. ჯერ თავი და თავი საკითხი არ გამორკვეულია, და საბჭოს ხმოსანთა კომისია უკვე შესდგომია გზის ლიანდაგისა და მოწყობილობის დაფასებას.

◆ ტფილისელ სახლის პატრონს ვ. ს. ქეფინოვს თავისი დიდი და ლაზათიანი სახლი ალექსანდრეს ქუჩაზე, სამისიონერო ეკლესიასთან, ქალაქისათვის შეუწირავს თურმე და თავისი სურვილი 25 ივნისს ქალაქის სამმართველოსთვის განუცხადებია. დაუჯერებელ ამბავსა ჰგავს. ჯერ ვერ შევიტყეთ ბ-ნ ქეფინოვის სახლი დაგირავებულია, თუ არა და სახლის შემოსავალი ვალს ასდის თუ არა?

◆ ქალაქის საბჭოს ხმოსანმა ნ. თამამშოვმა განუცხადა ქალაქის მოურავს, რომ ქალაქის საყასპოების გამგე კომისიის არჩევა, რომელიც 18 ივნისს მოხდა, უნდა მოიშალოსო, რადგან საბჭოს ჯერ უნდა გამოერკვია ამ კომისიის წევრთა მოვალეობა და პასუხისმგებლობა და შემდეგ შესდგომოდა არჩევანსაო. საბჭომ ისეთი ხმოსნები უნდა აირჩიოს, რომელებიც „არადას არ ეკუთვნიან“ და სასარგებლონი იქნებიანო.

◆ გუშინწინ, 25 ივნისს, სათავად-აზნაურო ბანკში საჯარო ვაჭრობა იყო იმ მამულების გასასყიდად, რომლის პატრონებმა მხვედრი გარდასახადი არ შეიტანეს. იყიდებოდა 13 მამული. მათგან გაიყიდა 6 მამული. 7 მამული შემდეგ გაიყიდება. ექვს მამულს ვალი ჰქონდა 20,000 მანათამდე, ვაჭრობის დროს-კი მყიდველებმა 3,000 მანათი მეტი შეაძლიეს.

◆ 21 ივნისს ტფილისის საკრედიტო საზოგადოების სადგომში მოხდა საჯარო ვაჭრობა ტფილისის იმ მამულებისა, რომელთა პატრონებმაც გადასახადი ვერ შეიტანეს. 24 მამულიდან გაიყიდა 21, ხოლო 3 მამულის ვაჭრობა დაინიშნა 28 ივნისისათვის. გაყიდულ მამულებიდან 18 მამული სომხისაა, 1 მამული ქართველისა და ორიც რუსისა.

◆ წმ. ნინოს სასაფლაოს კომიტეტი, როგორც გადმოგვცეს, ყურადღებას არ აქცევს თურმე მესაფლავეთა თავგასულობას, რადგანაც ამ სასაფლაოზედ სამარხი ადგილი მეტად ძვირია და პეტრე-პავლეს ეკლესიის გალავანში-კი იაფია და უფასოც, ამისათვის ღარიბი ხალხი იქ ამარხვინებს თავის მიცვალებულს. ეს, რასაკვირველია, არ მოსწონს წმ. ნინოს სასაფლაოს მოიჯარადრეს, რადგანაც საფლავის გაჭრის ფული იმის ჯიბეში არ ჩადის, და ყოველს ღონის-ძიებას ხმარობს, რომ მკვდარი სხვაგან არ წაასვენონ: ამარხვინებს ისეთ ადგილს, რომელიც სასაფლაოს პლანზე არ არის მოქცეული, სადმე ხევში ან სხვის სამარეში. როდესაც ნიაღვარი წამოვა იმ ადგილებს წალეკავს თურმე. ჩახრამავს და სამარეს სულ შეარყევს, კუბოს ფიცრებსაც-კი მოიტაცებს. ამბობენ, უკანასკნელმა ნიაღვარმა, 21 ივნის, ერთი მიცვალებული ჩაატარა ავჭალის ქუჩაზედ. ამისთანა საზარელს მოქმედებას ბოლო უნდა მოეღოს.

◆ 20 ივლისს სოფელ ცხრაჯვარში შემდეგი უბედურება მომხდარა: ოთხი ახალგაზრდა გლეხი მინდვრად მუშაობდა თურმე და წვიმა რომ წამოსულა მუშაობისათვის თავი გაუნებებია და სოფლისაკენ წასულან. გზაზედ მეხს შეჰფარებიან. უეცრად იჭექა თურმე, მეხი დაეცა მუხას და ოთხივე გლეხი სიცოცხლეს გამოასალმა.

◆ პოლიცმეისტერმა კოვალევმა მე-X ნაწილის ბოქაულად დროებით მე-VIII ნაწილის ბოქაული ნოვოსადი გაამწესა.

◆ 23 ივნის მე-VII ნაწილის ბოქაულმა მეხაშეების დუქნები გასინჯა ნათლუღში, ქალაქის საყასბოსთან, და სიბინძურე აღმოაჩინა. იჯარადრები პასუხის გებაში მიეცემიან. საკვირველი არ უნდა იყოს, რომ თვით ქალაქის მოხელენი ვერ ამჩნევენ სიბინძურეს და პოლიციის მოხელე დასჭირებიათ მაჩვენებლად.

◆ ს. ქარელში აფთიაქის მაღაზია ჰქონია ბ-ნ ცხვეთაძეს, რომელიც პასუხის გებაშია მიცემული იმის გამო, რომ ავადმყოფებსა სწამლობდა როგორც ექიმი, და ხალხს ისეთს წამალს ურიგებდა, რომლის გაყიდვა კანონით არ შეეძლო. ეს საქმე უნდა გაირჩეს გორის სასამართლოში. გუბერნიის ექიმის თანაშემწე ბროძელი უკვე წასულა გორს, რომ ამ საქმის განხილვას დაესწროს.

◆ ამ რამდენისამე დღის წინად ვიღაც ბოროტგანმზრახველებს თელავის მაზრის მცხოვრებ თავ. ქობულაშვილისათვის მოუპარავთ საბალახოდან 5 ცხენი და ადლაც გადაურეკიათ გასასყიდად; თუმცა პოლიცია მაშინვე შეუდგა ცხენების ძებნას, მაგრამ დღევანდლამდე ვერა გაიგეს-რა. გუშინ ტფილისის მაზრის უფროსმა თავ. ჯანდიერმა შეატყობინა თელავის მაზრის უფროსს, ქობულაშვილის ცხენებს უკვე მივაგენი ჩემის მაზრის სართაჭალის საბოქაულოში და ქურდებიც უკვე დავიჭირეთო. ქურდები თათრები გამოდგნენ.

—

ქალაქის საბჭო. საბჭო პირველად შეუდგა იმ პირთა თხოვნების გარჩევას, რომელნიც ქალაქს ფულით დახმარებას სთხოვდნენ.

პირველად საბჭომ განიხილა ქალაქის მეკრანედ ყოფის ციხისტოვის ქვრივის თხოვნა. ეს ქალაქს თხუთმეტ თუმნით შემწეობას სთხოვდა. საბჭომ მისი თხოვნა შეიწყნარა.

ქალაქის გამგეობის წევრად ნამყოფის ხოსროევის ქვრივი საბჭოს სთხოვდა: ჩემზე და ჩემს შვილებზე ქალაქის თვითმართველობაში მოსამსახურეთა შესახებ საპენსიო წესდების პროექტი გაავრცელეთო. საქმე ის არის, რომ ხოსროევის ოჯახს ქალაქის კასიდან 2.200 მ. ეძლეოდა პენსიად, მაგრამ ხოსროევის ვაჟები ჩვიდმეტის წლისანი რომ გამხდარან, ქალაქის გამგეობას, თანახმად ქალაქის მმართველობაში მოსამსახურეთა საპენსიო წესდებისა, ერთი ნაწილი პენსიისა მოუსპია ხოსროევის ოჯახისათვის. ხოსროევის ქვრივი ითხოვდა, ნუ შემიწყვეტთ სრულის პენსიის მოცემას, სანამ ჩემი ვაჟები სწავლას დაამთავრებდნენ უმაღლეს სასწავლებელშიო. გამგეობას და საფინანსო კომისიას ამ საგნის შესახებ ის გადუწყვეტიათ, რომ ხოსროევის ოჯახს ეძლიოს სრული პენსია, სანამ ხოსროევის ვაჟები სრულ-წლოვანები გახდებიანო. საბჭომ-კი გადასწყვიტა: ეძლიოს მთხოვნელს პენსია სანამ ხოსროევის ვაჟები უმაღლეს სწავლას დაამთავრებენ, ამასთან ის ფული, რაც დღემდის არ მიუღიათ მიეცეს სრულად. ხოსროევის ვაჟები ამ ჟამად ერთი უმაღლეს სასწავლებელში სწავლობს და მეორეც გიმნაზიაში.

ქალაქის საავადმყოფოს ზედამხედველი ექიმი არაზოვი ქალაქს სთხოვდა ორი თვით სამსახურიდან განთავისუფლებას ავადმყოფობის გამო ჯამაგირის მოუსპობლად და აგრეთვე ფულის დახმარებას სამკურნალოდ, რამდენსაც საბჭო დაინახავდა მოსახერხებლად. გამგეობამ განაცხადა: არაზოვი თავის თანამდებობას პირნათლად ასრულებს და მისი თხოვნა უნდა შევიწყნაროთო. საბჭომ არაზოვს ორი თვით თავისუფლობა მისცა ჯამაგირის მოუსპობლად და 200 მანეთი დახმარებად მისცა.

ტერ-ასატუროვის ქვრივი, რომლის ქმარიც სიცოცხლის დროს ქალაქის სავაჭრო დარბაზს განაგებდა თუთხმეტი წლის განმავლობაში ქალაქს ფულით დახმარებას სთხოვდა. საბჭომ 200 მან. დახმარება აღმოუჩინა.

ხვიჩუკი—ქალაქის წყლის მომწყობ სახელოსნოს მსახური ქალაქს სამსახურიდგან დათხოვნას სთხოვდა სამუდამოდ ავადმყოფობის გამო და ამასთან ფულით შემწეობასაც. ამას ქალაქის სამსახურში თერთმეტი წელიწადი გაუტარებია. გამგეობას და საფინანსო კომისიას ოცი თუმნით დახმარება აღმოუჩენია; ბევრმა ხმოსნებმა ეს იცოტავა; თერთმეტი წლის განმავლობაში მოსამსახურეს ერთი წლის ჯამაგირი მაინც უნდა მიეცესო, მით უფრო, რომ დასნეულებულაო; მაგრამ წაკითხულ ექიმების მიერ მიცემულ მოწმობიდგან აღმოჩნდა, რომ არც ისე ავად ყოფილა ხვიჩუკი, ამისათვის საბჭომაც მხოლოდ ოცი

თემშის დახმარება აღმოჩინა ხეირის და სა-
მეურნეო [illegible] სამსახურიდგან.

ბოლოს, საბჭომ განიხილა წყლის მოწეს-
რიგებისათვის [illegible] კომისიის მოსმენება და დადგენილობა [illegible] წყლის გაუკეთებლობისა და მომატებისა. [illegible]

ამ საქმის განხილვას საბჭომ დიდი ხანი მო-
ანდომა. [illegible] 265 ათასი მანეთი. [illegible] 10,000 მანეთი [illegible]

სამეურნეო მანქანების ხმარება *)

[illegible] 19 მაისს [illegible] 3½ ქცევა [illegible] 4—5 საათი.

[illegible]

*) იხ. „ივერია“, № 105.

ფელეტონი

მამული და მშვიდი

(სოფლის ცხოვრებიდგან)

I

[illegible]

დავხანი 5 ქცევა ადგილი, დავფარცხე რკინის ფარცხით და დავთესე სათესი მანქანით, მაშინ როდესაც ამავე ადგილის მოხვნა ჩვენებურ, ძველებურ გუთნით დამუშავება სრულებით ვეღარ მოახერხეს ადგილობრივმა გლეხებმა, რადგან მეტის მეტი ნაგვალავი იყო და გამხმარა მიწას სახნისი სრულიად არ ეკარებოდა.

ახლა, რაცა სიმინდის თოხნის დრო მოვიდა, წავედი ჩემის მანქანის მოწყობილობით იმათ გასათოხნათ; ჯერ ს. ჭაგანს, სადაც პატივცემულმა საზოგადოებამ იმ ზომამდე სურვილი გამოიჩინეს მანქანების დაკვირვებაში, რომ მადლობის ღირსნი არიან. გაიგეს თუ არა, მ. ა. თოხები ჩამოიტანა და უნდა გათოხნოს სიმინდიო, მაშინვე თავი მოიყარეს 50—60 კაცმა განურჩევლად წოდებისა და ხნოვანებისა, თვალის გაფაცცებით ადევნებდნენ მანქანების მოძრაობას, მე თითონ ვამუშავებდი მანქანას და გულის ძაგ-ძაგით მოველოდი თუ რა მსჯავრს დასდებდა საზოგადოება, რომელსაც იქ თავი მოეყარა.

რადგან ჩემი მიზანი გახლდათ და არის ის, რომ ჩემმა შრომამ ტყვილ-უბრალოთ არ ჩაიაროს, იმისათვის კი არა, რომ მე პირადათ ვშრომობ ჩემთვის და ნივთიერი შეძენა მსურდეს, სრულიადაც არა, მე გულით მოწადინე ვარ ჩემი შრომა იყოს ხალხისთვის სასარგებლო, წასაბაძი და ამ ჩემის შრომით მოვიტანო რამე ნაყოფი, რომ თითონ ხალხი დარწმუნდეს თუ რა ზომამდე შეიძლება შრომის გაადვილება, და როცა დარწმუნდება თითონაც ეგრე მოიქცეს—ეს არი ჩემი ჯილდო.

ამ პირველ ნაბიჯისა დიდი კმაყოფილი დავრჩი. 15 ივნისს—ს. ჭაგანს, სადაც თითონ მუშებმა ერთხმათ შეიწყნარეს მანქანა და აღიარეს, რომ ეს მაშინა (აგრე ეძახიან ამ მანქანას) ძალიან სასარგებლო ყოფილა და ნამჯვილად უნდა შევიძინოთ შომავალ წლისათვისათ.

ასეთი მათი აღტაცება გამოიწვია იმან, რომ ჩვენგან მოტანილმა მანქანამ, რომელშიაც ხარები იყო შებმული და მითი ვამუშავებდით, ხარები ცოტა დაღლილიც შეგვხდა და ზანტი მოსიარულე, მაგრამ მაინც 3 საათის განმავლობაში ერთი ქცევა ადგილი გავთოხნეთ.

შემდეგ ეს დათოხნილი, სიმინდის გამოსარჩევად, თუ გასასწორებლად ერთმა კაცმა დაიარა ერთს დღეს. სხვა დროს-კი იმავე ადგილის გათოხნას დღეში მოუნდებოდა 4—5 კაცი. მაშასადამე, ჩვენი მოხსენება პირველ ჩვენ წერილში ამავე თოხების შესახებ გამართლდა საქმითაც.—შემდეგ ჭაგნისა შინდოდა სოფ. კულაშსაც გამოშეცადნა მანქანა და ახლა იქაური საზოგადოების მსჯავრიც მომესმინა, მაგრამ სამწუხაროდ ჩემდა უამინდობამ ეს სურვილი გადამადებინა მომავალ კვირასათვის.

აქ, ჩემს მამულში სოფ. ბოკამს, ხელ მეორედ გავთოხნე სიმინდი და რამდენიმე მუშა კაცი დამესწრო, ესენი დარწმუნდნენ, რომ მანქანა სასარგებლო ყოფილა—და სთქვეს: „კაი ყოფილა, ბატონო, თურმე, ერთი კარგი, მარჯვე მუშა კაცს და პატარა ბიჭს უდელი კარგი ხარით შეეძლება თავისუფლად შეიმუშაოს 20—25 ქცევა ადგილი. მხოლოდ, ბატონო, საჭირო ყოფილა ადგილი კარგად მოეწყოს დასათესათ და თესვის დროს კვლები სწორედ გაყვანილი იყოს“.—მუშა ხალხისაგან ასეთი გადაწყვეტილება უფრო სარწმუნოა მათივე მოძმესათვის, ვიდრე ათასობით ნაწერი, გინდ გაზეთებში და, გინდა ისე ჩვენსთანა კაცის ნათქვამი, რადგან მუშას სჯერა მხოლოდ მუშის და არა ჩვენი. „თავად აზნაურობამ რა იცის მუშაობისა, იმათი საქმე სმა ჭამა და ქეიფია, მეტი არაფერი“. ასეთი სიტყვების გაგონება სამწუხაროა, მაგრამ, როცა ნამდვილია, სწითლდები და მუნჯდები.

დასასრულ მოგახსენებთ, რომ მანქანების გამოცდის დროს თითონ ჩემსას დამესწრო ბ-ნი ს. პ. ფეიქართვი, მანქანების გამომგზავნელი და მათი თანაშემწე ბ-ნი პ. ზ. საავაშვილი. იმათ ნახეს თუ, როგორ მუშაობდა ის მანქანა და შემდეგ მიახლეს, რომ ახლა კიდევ სხვა სათოხნი მანქანას გამოიგზავნიდნენ და გამოშეცადნა, გამოგზავნეს კიდეც და ამ დღეებში, როგორც დარბინებას მოვგცემს (რადგან აქეთ სულ წვიმებია, აგერ ერთი კვირაა), უნდა გამოვსცადოთ. ბ-ნ ფეიქართვის აზრი, როგორც გავიგე ის ყოფილა, რომ ტყუილა-უბრალოდ ხალხი შეცდომაში არ შეიყვანოს და ნამდვილად ის მანქანა მიაწოდოს, რომელიც მართლა სასარგებლოა და უფრო იაფად დაუჯდება, თორემ იმას-კი არ ცდილობს, როგორც საზოგადოდ სხვა ვაჭარი, თავის რეკლამებით ღონე საქონელი გაასაღოს და სარგებლობის ღირდი არ ჰქონდეს, პირიქით ბ-ნი ფეიქართვი მოწადინებულია მისგან მიწოდებული საშუალება, მართლა რომ უტყუარი იყოს. დიდი მადლობის ღირსია საზოგადოებისაგან ბ-ნი ფეიქართვი, როგორც მანქანების ჩამოტანისათვის, აგრეთვე იმისათვისაც, რომ ეგრე გულ-შემატკივრობას იჩენს სამშობლოსადმი. მე პირადად დიდს მადლობას ვუძღვნი, რადგან მისგან გამოგზავნილმა მანქანებმა ადგილიც ბლომად დამაშუშავებინეს და მანქანებიც ძალიან კარგი გამოდგა.

ერთხელ კიდევ ვსთხოვ, ვისაც ხელი მიუწვდება, მობრძანდნენ ჩემსას და თავიანთის თვალით დარწმუნდნენ, თუ მანქანებს რა სარგებლობა შეუძლიათ მოიტანონ.

მ. აველიანი.

არა, არ მჯერა!

„მოამბეში“, რომელსაც მიზეზისა გამო სხვისა და სხვისა დიდი ხანია თავი დაანებეს მისმა დამაარსებლებმა, ქ. ეკ. გაბაშვილის ნათარგმნი მოთხრობა გახლავთ დაბეჭდილი. ამაში დაუჯერებელი არაფერია დაუჯერებელი ენა გახლავთ, რომლითაც დაწერილია ეს თარგმანი.

გამიგონია, ქ. ეკ. გაბაშვილისას ენას უსწორებენო. „მოამბეს“ ყოველთვის ჰყავდა ენის გამსწორებელი... უწინდელს ამბავს მოგახსენებთ, როდესაც „მოამბე“ ერთად-ერთი და საყვარელი შვილი იყო ცხონებულის ქართველთა ამხანაგობისა. ეხლა, ეტყობა, „მოამბეში“ ენას აღარავის უსწორებენ... ან რა საჭიროა? დაობლებული ჟურნალი ვილასიც მიგდებულ შვილად გამხდარა და ისე ექცევიან ახალი პატრონები, თითქო მის მოსპობის მეტი სხვა საზრუნავი არა აქვთ-რაო.

დიაღ, გამეგონა, რომ ეკ. გაბაშვილისას, როგორც თითქმის ყველა ჩვენს მწერალს, ენას უსწორებდნენ, „შალაშინს გაჰკრამდნენ“, მაგრამ, როგორ წარმოვიდგენდი, რომ სახელგანთქმულის ჩვენის ბელლეტრისტის ენა სხვისაგან გაუსწორებელი (ეკ. გაბაშვილისა ამ შემთხვევაში „სხვისგნით“ ბრძანებდა) ასე უვარგისი იქნებოდა! ასე დამახინჯებას მშობლიურ ენისას მარტო ის მოახერხებს, ვინც მოჰყვება და სრულიად შეუგნებლად, მექანიკურად გადმოიღებს რიგ-რიგით ყოველ სიტყვას და მერმე წაუკითხავად, იქნება რედაქციის იმედითაც, პირ-და-პირ სტამბაში გაგზავნის—ესე იგი ის, ვისაც თავის დღეში არც ლაპარაკში გამოუყენებია ქართული ენა, არც წერაში, არც ფიქრში, არც ლოცვაში. ჰოდა, არ მჯერა, რომ ეს თარგმანი მართლა ეკ. გაბაშვილისას ეკუთვნოდეს!

იქნება ბრძანონ, თხზვა ად ილია და თარგმნა ძნელიაო. ძალიან კარგი, მაგრამ დღეს ხომ არ იწყობს ეკ. გაბაშვილისა მწერლობას? როგორ არ გრძნობდა ამ თარგმნის სისუსტეს—მეტი რომ არა ვთქვათ-რა და თვის მშვენიერს დაფნის გვირგვინს ქკალი რად ჩაურთო? მაგრამ არა, საქმე თარგმანის სიძნელე არ არის: თუ კარგი ენით მწერალმა უცხო ენა იცის და უცხო ენით დაწერილის შეგნება შეუძლიან, თარგმანსაც კარგი ენით დასწერს. სხვამ რაც უნდა სთქვას, და მე კი არ მჯერა, რომ მართლა ილია ჭავჭავაძის თარგმანი იყოს უაზრო რომანი „იზა“ და მით უფრო არ მჯერა, რომ ეს ეკ. გაბაშვილის თარგმანი იყოს წლევანდელ „მოამბის“ მეხუთე წიგნში დაბეჭდილი მოთხრობა „ერთი მრავალთათვის“.

მოთხრობაში ვერა გახლავთ დახატული.

გასათხოვარი ქალი, რომელიც „იტანჯებოდა ჭაობებსა და ჯურღმულებ შორის“, რადგან „მთრთოლვარე ფიქრები უფრო და უფრო ხშირდებოდნენ და ერთ მძლავრ გრეხილად ჯგუფდებოდნენ“ მის თავში. ძალიან ცდილობდა „გამარტოკავებულად“ ეცხოვრა, მაგრამ ქალებს თვით ქაჯიც ვერ დაახწევს თავს: შეაჩერებდა ვინმე ნაცნობი კლარა—„აგერ ექვსი თვეა, რაც ის გათხოვილია“—და „უამბობდა იმისთანა რაღაც საჩოთიროებს“, რომ საწყალი ვერა „თავშეუმაგრებლად ზიზღით უპასუხებდა“. ვერას სული ბობოქრობდა, რადგან იმის საქმროს „ყურებაში საშინელება იხატებოდა». კმაყოფილებას მარტო ტყეში ჰპოვებდა, „სადაც სრული სიჩუმე და სიცარიელე იყო“ და სადაც „გულები ერთნაირად ჰძგერენ და ჩუხჩუხებენ შეუწყვეტელის ნაკადულის სიყვარულით“.

სწორედ შეშურებია საწყალ ივ. ჯაჯანაშვილისათვის „ნისლითა და ბურუსით მოცული ლავრები“ თორემ შეუწყვეტელის ნაკადულის სიყვარულს ვერ წამოაჩუხჩუხებდა ქ. ეკ. გაბაშვილისა!

ვერა მარტოობაში და გრძნობს ნეტარებას და ცდილობს შეუცუროს „მთელს მორევს სიყვარულისას“. მართალია მის დედმამას არ მოსწონთ ვერას საქმრო და „პირველად სჩხვლეტდენ, რითაც-კი შეიძლება“; იქნება ვერა გაჯავრებულიყო, ამ საქციელს „თვისის სასაცილოებით“ რომ არ გაეცინებინა. აღარა სძინავს ვერას, რადგან „კიდევ ძილმა უღალატა“, და მთელი ღამე თავის სატრფოს, თავის გიორგის ლოდინშია. გიორგიმ არ იცის „მის საშინელი ლტოლვილება“, არ იცის, რომ ვერა „არაფრის წინ, არაფრის წინ არ შესდგებოდა“, რადგან გიჟური, გამხეცებული სიყვარული სწყურიან, გიორგი არ მოდის და ვერას „სული ბობოქრობაშია“: „ხან ფეხებს აბარტყუნებს, ხან ხელებს იქნევს, ერთხელ მუშტიც შემოჰკრა ფანჯრის შუშას, მაგრამ შვება არსად არის, რადგან „საათები საშინელის კუს ნაბიჯით მიდიან“, ასე გასინჯეთ, „დღეს გაიზომეს საგვირგვინოკაბა“ და ამანაც-კი ვეღარ დაუმშვიდა გული. სანუგეშოდ ისღა დარჩენია საბრალო ქალს, რომ „დედაკაცი თვალში მაღლდება მაშინ, როდესაც იტანჯება“.

მაგრამ კმარა: ასე რომ მივყვე, მთელი მოთხრობის ამოწერა მომინდება.

საწყალი ჩვენი მკითხველი! კიდევ კარგი, თუ რუსული იცის და ყოველი სიტყვა რუსულად სთარგმნა! რომ არ იცოდეს, ხომ ვერას გაიგებს. შემოიკრავს თავში და შეჰყვირებს:

— დასწყევლა ღმერთმა! ეკატერინესი ყველა ნაწერი წამიკითხავს და კარგათაც გამიგია! ნეტავ დღეს რაღა დამემართა, რომ აღარც თავი მეყურება და აღარც ბოლოო?

Intransigeant.

ჩვენებური ამბები

თელავი. დიდი ხანია არ გვინახავს ასეთი რიცხვმრავალი საზოგადოება სალხინოდ შეკრებილი: თელავისა და თიონეთის მაზრების თავად-აზნაურთაგან თითქმის კომლზე ერთს ადამიანს ყველა წოდების და ადგილობრივ დაწესებულების წარმომადგენელთ მოეყარათ ერთად თავი, რომ დასწრებოდნენ თავად დიმიტრი ერასტის ძის ჩოლაყაშვილის პატივის საცემლად გამართულ გამოსათხოვებელ მეჯლიშსა.

თავადი დიმიტრი ერასტის ძე ჩოლოყაშვილი სამი წელიწადი წინამძღოლობდა თელავისა და თიონეთის მაზრების თავად-აზნაურთ და ამ მოკლე ხანში იმდენი სიკეთე მიუძღვის, რომ დიდი პატივი და სიყვარული დაიმსახურა როგორც თავად-აზნაურებისა, ისე ყველა სხვა წოდებისა. მისი სამწერლოს კარი მუდამ ღია იყო ყველასათვის, ვისაც-კი რაიმე საქმე გაუჩნდებოდა წინამძღოლთან, აუცილებლივ დაკმაყოფილებული ბრუნდებოდა. განსაკუთრებით კარგად ჰქონდა მოწყობილი სამხედრო ბეგრის საქმე. ამ სამს წელიწადს ვერავინ იტყვის, მივედი სამხედრო ბეგრის საქმეზედ სათხოვნელად და დროზედ ვერ მივიღე პასუხიო, ან არავინ იყო იქაო. დღე და ღამ მოუშორებელი იყო მდივანი სამხედრო ბეგრის საკრებულოსი ბ-ნი ზურაბ ანდრონიკაშვილი, კაცი ფრიად ზრდილობიანი, დიდისა და მცირისა ერთნაირად მსმენელი, საქმის მცოდნე და ბეჯითი, ასევე იყო საქმე მოწყობილი თავად-აზნაურთა მთხოვნელებისათვის; გარდა ყოველგვარ მოწმობებისა, რომელიც სისწრაფით მზადდებოდა და ეძლეოდათ, მთხოვნელთ არიგებდნენ, რა წესით და როდის უნდა მიჰმართონ ამა თუ იმ სამოსწავლო მთავრობას და სხვ.

თავად-აზნაურთა სამაზრო კრებანი მუდამ რიცხვ მრავალი იყო ხოლმე, განსაკუთრებით უკანასკნელ წელიწადს, რადგანაც უკვე ყველამ იცოდა, რომ ახალგაზდა წინამძღოლის თავმჯდომარეობით კრებაზედ იქნებოდა საყურადღებო მსჯელობა და არავის აუკრძალავდნენ, თუ კი ექმნებოდა რამ სათქმელი. ამიტომ ყოველთვის სამაზრო კრება ნაყოფიერი იყო ხოლმე. ამ კრების დამსწრეს საჭირბოროტო საკითხების საბოლოვოდ გადაწყვეტა თუ არ შეეძლო, უმრავლესობის აზრს

ფელეტონის გაგრძელება:

[illegible]

მშვიდობიანად იწვა თავ-თავის ბინაზე და ზანტად იცოხნებოდა, დრო-გამოშვებით ისმოდა მათი მძიმე, მძლავრი ოხვრა. ძაღლები ერთმანეთს ხმას აძლევდნენ, იკუნტებოდნენ პატრონების სახლის წინ მტვერსა და ნაგავში. ემზადებოდა მოსასვენებლად ყველა, ვინც კი მუშაობს მთელი დღე, ვინც თავის ოფლით თავს ინახავს, რომ ყოველი თავისი სადღსარი დაასვენოს, ძალა მოიკრიფოს, თავის სულს წარსული დღის საჯაბნავი, დამჩაგრავი შთაბეჭდილება დაავიწყებინოს და ხვალ ახალის ძალით, ახალის ხალისით შეუდგეს ისევ მუშაობას.

ამ სოფლის სიმშვიდეს და მყუდროებას, ყოველ სულდგმულის მოსვენებას და ბუნებიდგან დადგენილს წესს არ ემორჩილება მხოლოდ მებატონე ალექსანდრე ბამბურიძის სახლი. იქ რაღაც არეულობაა, გეგონებათ სახლს ცეცხლი უკიდიაო, ისე არის განათებული დიდს და ფართო აივანზედ მირბი-მორბიან აუარებელი ადამიანის აჩრდილნი. სამზარეულოდგან გამოისმის მოსამსახურეების ჩხუბი და აყალმაყალი. მებატონის სახლში დღეს წვეულებაა. პურ-მარილიან ალექსანდრეს ეწვია მრავალი სტუმარი: ზოგი ქალაქიდან, ზოგი ქუთაისიდან, ზოგიც ახლო მახლო სოფლებიდან.

ალექსანდრე ერთობ მდიდრულად სცხოვრობს და ყოველ დღე სტუმარი არ გამოელევა, მაგრამ დღეს ან მეტის-მეტი პატივსაცემი სტუმრები ჰყავს, ან არა და ალექსანდრეს უნდა გააკვირვოს ისინი ამაღამ დიდის ვახშმით, ხვალ სადილით და იქნებ კიდევ ვახშმითაც. მზადება დიდი აქვს, დაკლა ერთი ძროხა და რამდენიმე ცხვარი. მახლობელ ბაზრიდგან ორი ბიჭი სხვა-და-სხვა სანოვაგით სავსე ხურჯინებით ამოვიდნენ დილა-ადრიან.

მოწვეულია სამხედრო მუსიკა. რაც დღევანდლამდე ალექსანდრეს მრავალ ნადიმებს არა ჰღირსებია, თუმცა საზანდარი და დუდუკი ბევრჯელ ჰყოლია. ეს იცის მთელმა სოფელმა და ბევრს მის მცხოვრებლებს უფრთხობს ძილს. ღობეებთან მოძდგარა გლეხკაცობა: მოხუცებულები, რომელთაც დიდი ხანია მუშაობისათვის თავი დაუნიბებიათ, ქალები, მომეტებულად გასათხოვარნი, აუარებელი ბავშვი და ღარიბი აზნაურშვილები, რომელთაც ალექსანდრე ღირს არა ჰხდიდა და პატიჟებისას,—არას დროს, არამც თუ დღეს,—მათში ურევია რამდენიმე სოფლის „მიკქეიფე ყმაწვილი ბიჭები“, კოხტა, ნაოჭიანი ახალუხებით, მაღალის ყელიან ჩუსტებით და ქოჩორს უკან გადაგდებულ ნაბდის ქუდებით.

ეს არეული და აჭრელებული ბრბო სდგას ღობეს მიყუდებული, მუსიკის დაკვრის მოლოდინში, და ზოგი განმსჭვალული პატივისცემით ამ არა-ჩვეულებრივის მოვლენისა, ზოგი ბამბურიძის ყარაულების შიშით, რომ არ გამოუცვინდნენ და არ გარეკონ,—დგანან ჩუმად ჩურჩულით აგონებენ შეუსმენარ ბავშვებს, რომ ისინიც გაიმსჭვალონ იმ გრძნობითვე.

მემუსიკენი ეწყობოდნენ ერთს-ერთს აივნის კუთხეში, აწყობდნენ პიუპიტრებს, შლიდნენ ზედ ნოტებს და შინჯავდნენ თავ-თავის საკრავებს.

ყოველ საკრავის ხმის ამოღებაზე ღობეებთან ბავშვებს ერთი კიჟინა და ალიაქოთი უდგებოდათ.

— დედა, დედა... უკრავენ, უკრავენ!

— გაჩუმდით, თქვე არ დასაცალებლებო, თქვენა,—უყვიროდნენ უფროსები,—გაჩუმდით თორემ გაგვრეკავენ!..

მუსიკის უფროსი ერთს სტუმართაგანს ელაპარაკებოდა. სახლის პატრონს, რომელსაც უნდოდა თავისი სტუმრები და აგრეთვე მთელი სოფელი მალე ესიამოვნებინა, აჩქარებდა უფროსს.

— აი, ეხლავე, ეხლავე, კნიაზო!

— რას შვრებით მანდ, მალე იქნება თუ არა?—მკაცრად მიუბრუნდა ის მემუსიკეებს.

გავიდა კიდევ ათიოდე წამი.

— მზად გახლავს. რას მიბრძანებთ, თქვენო ბრწყინვალებავ, რა დაუკრა?—მიუბრუნდა უფროსი ალექსანდრეს.

— რაც გნებავთ, რომელიმე მარში, მხიარული, ძალიან მხიარული!

მუსიკამ დაიგრიალა. მაყურებლების გული შეძრწუნდა. ბავშვებმა ღობეებთან შეჰწივლეს. უფროსებმა კისრები წააგრძელეს. ალექსანდრეს სტუმრებმა, რომლებიც აგრეთვე გულის გადმობრუნებით ელოდნენ ამას,—თუმცა მის გამოთქმას ძალიან მალავდნენ,—აივნის იატაკს აუყენეს ჩუმი ფეხის ტყაპა-ტყუპი და ნელის ხმით დამღეროდნენ მუსიკის სრულიად უცნობს მარშს.

— ამ მუსიკას სოფელში მეტი სიმშვენიერე და სილამაზე ემატება,—შენიშნა ვილამაც, როდესაც მუსიკამ მარში გაათავა.

— დიახ, მე მგონი ეს მშვენიერი ბუნება რომ ზედ ემატება იმიტომ, თუმცა მე საზოგადოდ ძალიან მიყვარს ეს მუსიკა.—უპასუხებდა იმას.

ღამის ათი საათი იქნებოდა. აღმოსავლეთით მდებარე მთიდან ნელად ამოსცურავდა მთვარე წითელი, გახურებულ რკინასავით. ჯერ ნათლად გამოჰხატა მთის წვეროზე ობლად მდგომიარე რამდენიმე ნაძვის ხე, მათთან ერთად მოჰფინა ნათელი მოპირდაპირე მთის წვეროს და დაჰყვა მთის ფერდობს. ღამის სიბნელემ სწრაფლად ჩამოიარა ფერდობი, სოფელი, გაჰყვა მინდორს, გადიარა მტკვარი და გაჰქრა იმ მთის ძირში, საიდანაც მთვარე ამოუვიდა. სახლები, საყდარი, ხეები და ჩირგვები ბნელად გამოიყურებოდნენ ბუნების მკრთალ არე-მარეზე. მთვარის სხივებმა შეითამაშეს მდინარის ზვირთებში. მტკვრის შხუილმა იმატა. ფრინველებმა შეიფთხრიალეს ხეებზედ და ისევ ჩაჩუმდნენ. შორიდგან მოისმა ურმის ჭრიალი. მთვარემ ამოიწია მაღლა, მიიღო თავისი ფერი და ამაყად მედიდურად შეუდგა თავის მოკლე გზას.

ზოგიერთი სტუმრები აივანთან შეჯგუფდნენ და ყველამ ერთად დაიწყეს ლაპარაკი.

— შეჰხედეთ, შეჰხედეთ, რა მედიდური სურათია!—შეჰყვირა ერთმა სათვალებიანმა სტუმართაგანმა, რომელმაც მოიხსნა სათვალეები, საჩქაროთ გაწმინდა ცხვირ-სახოცით და ისევ გაიკეთა.—საკვირველებაა, საოცრებაა!

— საუცხოვო სურათია!..

— რა მშვენიერებაა!..

მაინც შეიტყობდა, მთავრობის მოთხოვნილებას იცნობდა და ზოგჯერ მცოდნე კაცის აზრსაც გაიგონებდა.

თ-დი დიმიტრი ჩოლოყაშვილი, რომელსაც კარგი დიდი მამული აქვს სიღნაღის მაზრაში, იძულებული იყო საცხოვრებელი ბინა გადეტანა სიღნაღში, რის გამოც წარსულ არჩევნებზედ იგი სიღნაღის მაზრის თავად-აზნაურთა წინამძღოლად იქმნა არჩეული. იმის მაგიერ თელავის და თიანეთის მაზრების თავად-აზნაურთა წინამძღოლად დამტკიცებულია თ-დი ნიკოლოზ ზაალის ძე ჩოლოყაშვილი, რომელიც ორსავე მაზრაში კარგა ხანია მაზრის უფროსად იყო და ამიტომ ზედმიწევნით იცის ამ ორი მაზრის საჭიროებანი; იცის ყველა თავად-აზნაურის შეძლება და მდგომარეობა; პირადად იცნობს თითქმის ყველასა, რაც ძალიან საჭირო არის საზოგადოდ ყოველ საწინამძღოლო საქმეში და განსაკუთრებით რჩევის დროს, როცა სასწავლებლებში მყოფთ შესაწევარს და სტიპენდიებს ურიგებენ. ახალი წინამძღოლიც მეჯლიშს დაესწრო. დიდის აღტაცებით მიეგება მას დამსწრე თავად-აზნაურობა.

რადგანაც მეტად იშვიათია ამოდენა ქუდოსან-მანდილოსანთა ყრილობა, რადგანაც თავმოყრილნი წარმოადგენდნენ რჩეულ საზოგადოებას, ამ მეჯლიშზედ გარდა სმა-ჭამისა, იყო აზრების გაზიარებაც, იხატებოდა შეკრებილთა ზნე-ჩვეულება და ესა თუ ის მისწრაფებანი. აუცილებელ საჭიროებად მიმაჩნია, ორიოდე სიტყვით გავაცნო მკითხველი შეკრებილ საზოგადოებასთან.

მეჯლიში დაიწყო ცეკვით. მომეტებულად ცეკვაობა იყო ევროპიული, ძველი და ახალი; იყო ლეკურიც. რიგიანი მოთამაშე ლეკურისა მანდილოსანთაგან ორი იყო და ქუდოსანთაგან ერთი. სამწუხაროა, რომ ჩვენი ნაციონალური ცეკვა თან-და-თან ივიწყება და იმის მაგივრად ვრცელდება ევროპიული ცეკვა, რომელიც ჩვენ მაინც არ გვიხდება.

72 მანდილოსანში ლეჩაქიანი 6 იყო. ეს მოვლენა სამწუხაროა. ვახშმის დროს, რომელიც დაიწყო ნაშუაღამევის 2 საათზედ და გათავდა ექვსზე, მარტოდ-მარტო გრძელი მრავალჟამიერ ითქვა ორჯელ თუ სამჯერ. მიელ ამ დროს მღეროდნენ სხვა-და-სხვა ევროპიულ კილოებსა, თუმცა საუკეთესო მომღერლნი იყვნენ. რასაკვირველია, თვით მომღერლნი ბრალი არ არის, როგორიც მოთხოვნილებაა, ისეთი დაკმაყოფილებაც. დიდად სამწუხაროა, რომ სრულიად დაკარგულა მოთხოვნილება საერო სიმღერებისა. სადღაც გავიგონე, ამისთანა მოთხოვნილების დაკარგვას განათლებას აბრალებენ... შეიძლება ამ სახელის გულისათვის მოხდა ესა და მაშ ღირსნი ყოფილან განათლების წოდებისა!!

მრავალი სიტყვა წარმოითქვა თ-დ დ. ე. ჩოლოყაშვილისადმი მიმართული. სხვათა შორის ერთმა ლეჩაქიანმაც წარმოსთქვა სიტყვა და ქართულ ენაზედ კრინტი არავის დაუძრავს. პირ იქით, როცა ერთი განათლებული მეორედ ამბობდა სიტყვას და დაუძახეს ქართულად სთქვიო, ისეთი რიხით სთქვა, „აქ ისეთები არიან, რომელთაც ქართული არ იციანო", რომ ამის შემდეგ ქართულად თქმა რისამე, თითქმის შეუძლებელი გახდა, მართალია, დამსწრეთა შორის 3 თუ 4 იყო ქართულის უცოდინარი, სამაგიეროთ რუსულის უცოდინარი 20 და 40 დაითვლებოდა, ამასთან ესენი იყვნენ საქმის ჭირისუფალნი და არა პირველნი, ნუ თუ ამათ უფრო არ შეეფერებოდათ გაეგონათ ყველა ის, რაც ითქვა საყვარელ და პატივცემულ ძველსა და ახალ წინამძღოლებზე?

ნადიკვრელი.

—

ჭიათურა. 12 ივნისიდან დაიწყო ჭიათურაში მცხოვრებთა საზოგადო აღწერა, რომელსაც ასრულებს შავი ქვის საბჭოს მიერ გამოგზავნილი ორი „სტატისტიკოსი" აქაურ ინტელიგენტთა დახმარებით; მიზეზი ჭიათურის აღწერისა არის შავი-ქვის საბჭოს შუამდგომლობა უმაღლეს მთავრობასთან, რომ „პოსადად" გადაკეთდეს ეხლანდელი ჭიათურა. ამ აზრს სიხარულით უნდა მივეგებოთ ყველა შეგნებული მკვიდრნი თუ დროებით მცხოვრებნი და ზნეობრივად მოვალენიც ვართ დახმარება გაუწიოთ შეძლებისადაგვარად ამ საქმის მოთავეებს.

თუმცა ეს ასეა, მაგრამ რკინის გზის მოსამსახურეებმა საერთოდ უარი განაცხადეს უბრალო რამ ცნობის მიწვდენისათვისაც. ეს უფრო სასაცილოა, ვინემც სამწუხარო რკინის გზის მოსამსახურეების მხრივ. ჩვენ მდაბიო ხალხისა გვქონდა ეჭვი, რადგანაც ხშირად მოსდევს ხოლმე ასეთს აღწერებს სხვა-და-სხვა გადასახადების მომატება ისედაც დაჩაგრულ ხალხზედ; ის კი ფიქრადაც არ მოგვსვლია, რომ რკინის გზის ინტელიგენტთა წრე დახმარების მაგივრად საქმის შეფერხებას მოისურვებდა. ამ ინტელიგენტებს ცნობების მოწვდენა რომ ვთხოვეთ, მედიდურად გვიპასუხეს: „попросите начальника дороги"-ო. ეს იყო და ეს მათი სახელმძღვანელო ფარი თავის გასამართლებლად. ნუ თუ მართლაც ვერ შეუგნიათ, რომ წლოვანობის, ან სარწმუნოების, ან დაბადების და სხვა ასეთი უბრალო კითხვების პასუხს „ნაჩალსტვოს" ნებართვა არ ესაჭიროება?..

მკითხველს მოეხსენება, რომ ჭიათურა სახელ-განთქმულია სიმდიდრით და როგორც ფულის საშოვნელი ალაგი. პირ-იქით, ჩემის აზრით, ყველა სხვა ქალაქებზედ უფრო საძნელოა ჩვენს ჭიათურაში ცხოვრება. პირველესი მიზეზი რასაკვირველია შავი-ქვის ფასის დაცემაა, მეორე მიზეზი კი ყოველივე სურსათის ერთობ სიძვირე. ეს არა სასურველი მოვლენაა და, რაღა თქმა უნდა, რომ ადამიანს გაუჭირვებს სიცოცხლეს. ამას ისიც უნდა დავუმატოთ, რომ ჩვენს დალოცვილს ჭიათურაში ფულის შოვა მუშტის ძალაზეა დამყარებული და სხვა ათას ნაირ ხრიკებზედ, რაც მეტ ნაწილს არ ეხერხება.

აქაურ გაჭირვებულის ცხოვრების აღწერა ჩემს სუსტს კალამს არ შეუძლიან. მოვიყვან მხოლოდ ერთს-ორს მაგალითს ჭიათურის ცხოვრებიდან. სხვათა შორის ზემო ხსენებულს აღწერაში მეც ვიღებდი მონაწილეობას. აღწერის დროს შემხვდნენ ისეთი ოჯახები, რომ როცა ვკითხე, თუ რა შემოსავალი გაქვთ თვიურად ან წლიურად მეთქი,—მიპასუხეს: „ხუთი სული ადამიანი ვშრომობთ, დღე და ღამე გასწორებული გვაქვს და პურის ფულს ძლივს ვშოულობთო. ასე რომ წლის განმავალობაში მშრალი პურის ამარა ვართ და ხშირად არც ის გვეშოვებაო". ასეთი ოჯახები ბევრი შემხვდა მარტო მე ერთს, და ჩემისთანა ამწერელი კი ოცამდი იყო. უეჭველია, იმათაც შეხვდებოდა არა ერთი ამისთანავე გაჭირვებაში მყოფი ოჯახი.

ამ ბოლოს დროს, ერთობ გაახშირეს ჭიათურაში წარმოდგენები. ვინ არ გინდათ, რომ მსახიობის სახელს არ იჩემებდეს და სცენაზედ არ გამოეჩხიროს. საზოგადოებას ღამის დაეკარგოს ხალისი თეატრში სიარულისა ჭრელ-ჭრელის „აქტიორების" წყალობით. მეორე მიზეზი ხალხის დაფთხობისა ფასების სიძვირეა, რასაც ვერ სწვდება უმეტესობა. ამეებს როდი ჰფიქრობენ ეს ვაჟბატონები. ოღონდ დღეს იჯიბონ ორიოდე გროში და შემდეგ ქვა-ქვაზედაც ნუ იქნება. მაგრამ სიმართლე რომ მოგახსენოთ, არც იმათ ადგიათ სასურველი დღეები. აივსო რესტორან-სამიკიტნოები ნაირ-ნაირ სცენის მოყვარულებით...

გაახშირეს წარმოდგენა,
გააძვირეს ბილეთები,—
აღარც მსახიობთ ადგიათ
საიმედო იმედები.

—

ხალხი ერთობ გაუფრთხილდა,
გაუთხელდათ ჯიბეები,
ბუზალაძეთ *) ეჩვენებათ
აქტრისა და არტისტები.

—

თითქმის ერთ თვეზედ მეტია, რაც რკინის გზის გამგეობამ „გალკინის ფარნები" რიცხვით ოცდახუთამდე ჩასდგა აქა-იქ ბაქნებს შუა (მგონი გასანათებლად), მაგრამ დღემდის მხოლოდ სამიოდე ბჟუტავს, ისიც სად? ნეტავი ვიცოდეთ, თუ რა მიზეზია ასრე უყურადღებოდ დატოვება უკვე გამზადებულის საქმისა?

გ. ნანელი.

*) ორი ძმა ბუზალაძეები ცნობილი ყაჩაღები იყვნენ შორაპნის მაზრაში, რომელნიც ამ ორი-სამი თვის წინად უკვე დაიჭირეს.

რუსეთი

ფინლიანდიის გაზეთმა განმარტა ჩვენ გაზეთში მოხსენებული ლანდს სეკრეტარ ინგმანის სამსახურიდან გადაყენების მიზეზი. როგორც წინად გადაყენებული ამბოსი გუბერნიის ლანდ სეკრეტარი რიუდმანი, აგრედვე ინგმანიც თანაუგრძნობდა თავის უფროსს გუბერნატორ ბიენბერგს, რომელიც უმაღლესი ბრძანებით გადააყენეს სამსახურიდან, და გაბედულად აშკარად წინააღუდგა კანონს სამხედრო ბეგარის შესახებ. გუბერნატორის გადაყენების შემდეგ მან არაფერი ზომები არ მიიღო ამ კანონის ასასრულებლად, და როდესაც მოთხოვეს, აუხსნა თავისი მოქმედება, გაბედულად აღიარა, რომ იგი თანაუგრძნობს 1899 წ. საეროვნო სეიმისაგან გამოცხადებულ აზრს; სახეში აქვს წინა წლის სამხედრო ბეგარის შედეგი. როცა დამტკიცდა, რომ ხალხს არა სურს დაემორჩილოს ამ ახალ კანონს, და ამიტომ ლანგმანი აღიარებს, არა მაქვს უფლება, რაიმე განკარგულება მოვახდინო ამ კანონის ასასრულებლადო.

— დაშავებულ მუშების დაზღვევის შესახებ წესებს ყველა საკანონმდებლო ინსტანციები გაუვლია. ამ ახალი კანონის ძალით მეპატრონეებმა უნდა უზღონ დაშავებულ მუშებს, თუ უკანასკნელნი სამსახურის მუშაობის დროს დაშავდნენ. თუ ეს დაშავება აშკარა გაუფრთხილებლობით მოხდა, და მუშაობის პირობებით არ იქნა გამართლებული, მეპატრონე განთავისუფლებულ იქნება დაზღვევისაგან. დასაზღვევო ფული არ უნდა აღემატებოდეს მთელი წლის ჯამაგირის ორ მესამედს. სასამართლოში დაშავებული მუშათა საქმის წარმოება გაუმჯობესებულია. მუშები ყველა შემთხვევაში სიღარიბის უფლებით სარგებლობენ. ამ საქმეთა შესახებ მოახდენენ სასამართლოს დადგენილებათა წინასწარ აღსრულებას. საქმეებს განიხილავენ შემოკლებული წესით. ვექილთა ჯილდო ნიხრით იქნება შეზღუდული. მეპატრონეს გაკოტრების შემდეგ დაშავებულ მუშათა უპირატესობა ექნებათ სხვა მოვალეებთან შედარებით.

— უწმინდესმა სინოდმა მიწერილობით აცნობა ყველა საეპარქიო გამგეობათ თავისი დადგენილება ეგრედ წოდებულ „უკანონო" ბავშვების მოქალაქობრივ უფლებათა შესახებ. ამ მიწერილობის ძალით სამღვდელოებამ სწორედ უნდა აწარმოვოს ზემოხსენებულ ბავშვთა მეტრიკული აღნიშვნა; სამღვდელო პირთ, როცა მეტრიკულ წიგნებში ჩასწერენ ხოლმე ამ ბავშვებს, არა აქვთ უფლება განსაჯონ, კანონიერად თუ უკანონოდ არის შობილი ბავშვი და იმ საბუთების მიხედვით, რომელნიც ხელთა აქვთ, უნდა ჩასწერონ ისინი კანონით დამტკიცებულ ფორმის თანახმად. ბავშვები, ისეთ მშობლებისაგან დაბადებულნი, რომელთა ცოლ-ქმრობა უკანონოდ არის ცნობილი სასულიერო მთავრობისაგან, უნდა ჩაეწერნენ კანონიერ შვილებად იმ შემთხვევაში, თუ მას შემდეგ, რაც ეს ცოლ-ქმრობა უკანონოდ იქნა ცნობილი ბავშვის დაბადებამდის 306 დღეზე ნაკლები დრო გავიდა. ბავშვები, ნაშობნი ქვრივთაგან ან ქმრისაგან გაყრილ ქალთაგან ან ისეთ ქალთაგან, რომელთა მეუღლება უკანონოდ არის ცნობილი, უნდა ჩაეწერნენ დედის, განსვენებულ ან გაყრილ ქმრის სახელზე იმ შემთხვევაში თუ ქმრის გარდაცვალების, ცოლ-ქმართა გაყრის ან მეუღლების უკანონოდ ცნობის შემდეგ ბავშვის დაბადებამდის გავიდა 306 დღეზე ნაკლები დრო. მაგრამ, რადგან იმ პირთა, რომელნიც მეტრიკას ადგენენ ყოველთვის ხელთ არა აქვთ ზემოხსენებულის შესახებ ცნობები, სინოდის დადგენილებით ბავშვი უნდა ჩასწერონ მხოლოდ დედა მისის სახელზედ და აღნიშნონ ვისი ქვრივია იგი ან ვისი განაყარი. არაფერ შემთხვევაში არ უნდა იხმარონ მეტრიკის წიგნებში სიტყვა „უკანონო". შვილი, რომელიც ქალს ეყოლება ქმრის გარდაცვალების შემდეგ იმ დროს, როცა იგი უკვე მეორე ქმართან არის მეუღლებული, უნდა ჩაიწერის მისი და მისი ახალი ქმრის სახელზე. თუ ქმარი სადმე გადაკარგულია ან ციმბირში გაგზავნილი და ყველა ეს ჯეროვნადაა დამტკიცებული და თუ მას შემდეგ 306 დღეზე მეტი დროა გასული, შეიძლება ბავშვი მხოლოდ დედის სახელზე ჩასწერონ და არ უნდა დაუმატონ სიტყვა „უკანონო". უმაღლესად დამტკიცებული 3 ივნისს 1902 წ. გამოცხადებულ წესების თანახმად ყველა ბავშვები, რომლებიც დაიბადებიან კანონიერ მეუღლების გარეშე, როგორც მრუშების შედეგი, თუ მამის გარდაცვალების, ცოლ-ქმართა გაყრის, ან მათი მეუღლების უკანონოდ ცნობის შემდეგ ბავშვის დაბადებამდის 306 დღეზე მეტი გავიდა, ქორწინების გარეშე შვილები დაერქმევათ; უნდა ჩასწერონ ისინი მეტრიკის წიგნებში დედის სახელზე და არ იხმარონ სიტყვა „უკანონო". მიგდებული ბავშვები, რომელთა მშობლები უცნობნი არიან, ან ქორწინების გარეშე შობილი ბავშვები, რომელთა დედები რაიმე მიზეზის გამო თავის ვინაობას მალავენ, შემდეგი წესით უნდა ჩაიწერნენ: ბავშვის სახელი, ადგილი სადაც ის დაიბადა და დაბადების დღე, რამდენადაც ეს ცნობილი იქნება ოფიციალური წყაროებიდან, და იმ ადგილას, სადაც მშობლებს აღნიშნავენ, უნდა ჩასწერონ—„ბავშვის მშობლები უცნობნი არიან".

უცხოეთი

სერბია. „არ არის დიდი კაცი მოსამსახურის თვალშიო",—ამბობენ ფრანგები. განსვენებული სერბიის მეფე მართლა რომ მეტად პატარა, უსუსური „ძლიერი კაცი" იყო, მაგრამ მაინც მეფე იყო, და ისეთი მეფე, რომელმაც ამნაირ არა-ჩვეულებრივ მდგომარეობაში უდროვოდ ანგარიში გასწორა სიცოცხლეს. მისმა პიროვნებამ ძალაუნებურად მთელის ქვეყნის ყურადღება მიიპყრო. სწორედ კარგი აზრი მოსვლია გაზეთ „ჟურნალ დ'ოტად"-ს რედაქციას, რომ თავისი კორესპონდენტი გაუგზავნია ალექსანდრე მეფის ერთგულს გამზრდელს. სინიორ ფაბროსთან მისა ლაპარაკებიდან. რასაც ეს მსახური მოგვითხრობს მეფე-დედოფლის შესახებ, ნამდვილი ამბავია და ძლიერ საყურადღებოც ყველასათვის. ფაბრო დადგა განსვენებულ მეფესთან მოსამსახურედ 1895 წელს და 8 წლის განმავლობაში მეფის დაახლოვებულ კაცად და საუკეთესო მეგობარ-მრჩევლად ითვლებოდა.

— ეჰ, თქვენ რომ იცოდეთ,—ასე დაიწყო ფაბრომ თავისი მოთხრობა და თან ცრემლი მოიწმინდა,—როგორ კეთილად მეპყრობოდა განსვენებული და როგორ ვუყვარდი!..

— შეიძლება თქვენ გეპყრობოდა კარგად, მაგრამ სხვას-კი არა,—უთხრა ჟურნალისტმა.

— იმიტომ, რომ ყველასი სჯეროდა. აი, მილან მეფე, მართლა ბრაზიანი, სასტიკი კაცი იყო ალექსანდრე-კი,—ღმერთმა სასუფეველი დაუმკვიდროს,—ისეთი წყნარი იყო, ისეთი მორცხვი...

— მორცხვი?

— და მერე როგორი! ღამე მარტო ვერ იძინებდა შიშისაგან. როდესაც ხანდახან ტანთ გახდილი და დავაწვენდი დასაძინებლად, მანამდე არასოდეს არ გამომიშვებდა, სანამ დედოფალი არ მოვიდოდა.

— როგორა გგონიათ,—ნამდვილად უყვარდათ ერთმანერთი?

— დედოფალზედ ამას ვერ ვიტყვი, და მეფე, კი აღმერთებდა დედოფალს; სიმართლეს გეტყვით დედოფალსაც არ შეეძლო არ ჰყვარებოდა იგი; განა მის ხელთ არ იყო ეს ხელოვნება!

— რა ხელოვნება?

— ხელოვნება მამაკაცთა დამორჩილებისა. მეფე იმდენად ემორჩილებოდა დედოფალს, თითქოს საკუთარი ნება სრულებით არ მოეპოვებოდა. მერე რა, განა მარტო დედოფალს ემორჩილებოდა? დედოფლის მთელი ოჯახობა მისი ხელმძღვანელი და მბრძანებელი იყო. იმ უბედურს სასახლეში ძლიერ ბევრი ქალი იყო. ჯერ დრაგას გარდა სამი მისი და. ეს ქალები ძლიერ კოხტაობდნენ და ამასთანავე ბრაზიანის გულისაც იყვნენ; შემდეგ დედოფლის მამიდა, ქ-ნი ნიკოდიჩი, რომელიც მთელ დღეობით არა შორდებოდა მეფეს და მოსვენებას არ აძლევდა; ამასთანავე ისე ექცეოდა, როგორც ქუჩის ბიჭს. ყველა ამათ გარდა კიდევ მთელი ხროვა დედოფლის შორეულ ნათესავ ქალთა, მეგობართა და საზოგადოდ ყოველ საეჭვო ადამიანთა.

— მერე მეფემ რატომ კინწის კვრით არ გამოაბრძანა სასახლიდგან ყველანი?

— იმიტომ, რომ დედოფალს არა სწყენოდა. დედოფალი ძლიერ სწყალობდა თავისიანებს და ძვირფასის საჩუქრებით აჯილდოვებდა. სიმართლე რომ ვსთქვათ, ნამდვილი მეფე დრაგა დედოფალი იყო; მეფე ვერასოდეს ვერ გაუბედავდა დედოფალს წინააღმდეგობას უბრალო სიტყვითაც-კი. დედოფლისათვის საკმაო იყო ერთი თვალი გადაებრიალებინა, რომ მეფე ყველაფერში დამორჩილებოდა. ერთის სიტყვით, განსვენებული ყველაფერში ყურ-მოჭრილი მონა იყო დედოფლისა.

— როგორი ხასიათი ჰქონდა დედოფალს?

— ყველა სხვასთან ძლიერ მომხიბლავი, ხოლო მეფისა კი უსასტიკესი მბრძანებელი იყო. იმის თქმა-კი არ მინდა, რომ დედოფალი ბოროტის ხასიათისა იყო, მაგრამ უფლებისა და პატივის მოყვარეობა-კი მეტად ჰქონდა გამჯდარი ძვალ-რბილში. ვაი მისი ბრალი, ვინც გაჰბედავდა და შეეხებოდა ან თვით დედოფალს, ან მის რომელსამე ნათესავთაგანს.

— მის ძმა ნიკოდიმსაც?

— ნუ მომაგონებთ, თუ ღმერთი გწამთ, მაგ სახელს! ეგ იყო უოვლად უსირცხვო, უსინდისო, ბრიყვი და გაუზრდელი კაცი; ამასთანავე მეტად ამპარტავანი; იმნაირი კაცი ჩვენშიაც, დაბალ, გაუნათლებელ ხალხშიაც ძლიერ ცოტა მოიძებნება. სასახლეში თავი ისე ეჭირა, თითქოს ყაზარმაში არისო! თავის თავს იქ სრულ ბატონად და პატრონად სთვლიდა. ენერგიის პატრონი დრაგა, რომლისაც მეფიდგან დაწყებული უკანასკნელ მსახურამდე ყველას აკანკალებდა, თავის ძმის წინაშე ისეთი გაუბედავი იყო, როგორც ბავშვი. დრაგა ყველასაგან თხოულობდა, რომ მისი ძმის ხმა ამოუღებელნი მორჩილნი ყოფილიყვნენ.

— ამბობენ,—ძლიერ ხშირად თვრებოდაო,—მართალია?

— დიახ. ჩემ დღეში ის ფხიზელი არ მინახავს. სუფრაზედ ხშირად დაატანდა ხოლმე მეფეს ძალას და ისე დაათრობდა, რომ ფეხზედ ძლივსა დგებოდა! ეგ ლუნიევიცები რომ არ ყოფილიყვნენ სასახლეში, დედოფალი, მართალი უნდა მოგახსენოთ, ისეთი ჭკვიანი და განათლებული იყო, რომ მეფეს რაიმე გზაზე დააყენებდა და სასახელო საქმესაც გააკეთებინებდა.

— როგორ თუ რაიმე საქმეს?

— ხომ ხედავთ, ხასიათით მეფე კეთილი კაცი იყო, მაგრამ,—არ ვიცი როგორ გითხრათ,—ძლიერ განუვითარებელი რამ სხანდა.

— მაშ, უკანასკნელ ღამეს სასახლეში რა დრომდე დარჩნენ ლუნიევიცები?

— თერთმეტ საათამდე, სანამ მეფე დასაძინებლად არ წავიდა.

— ეჭვი არა ჰქონდა მეფეს აღებული (?)?

— არა მგონია. ეჭვი რომ ჰქონოდა, როდესაც

— უყურეთ, უყურეთ გარეშემო!..

— საკვირველებაა!..

— აღტაცებაში მოვა კაცი...

ჯგუფი თან-და-თან მატულობდა, ყველა მათგანი თავის თავს მოვალეთა სთვლიდა რაიმე აღტაცება გამოეხატა. ამ აღტაცებას უერთდებოდა ბევრი იმისთანაც, რომლის გულში ეს დიადი ბუნება, მისი სიმშვენიერე და მედიდურობა არც მღელვარებას და არც არაფერ გრძნობას არ იწვევდა. ყველაზედ მეტად ცქმუტავდა ერთი ყმაწვილი, მაღალი, გამხდარი, სახით პირ-მკრთალი ერთს ალაგას ვერ ისვენებდა. გაფაციცებით იყურებოდა აქეთ-იქით და ეტყობოდა ეძებდა ვისმე, რომ გაეზიარებინა თავისი გრძნობანი. ბოლოს ისევ ქალი არჩია და გაუბედავად დაეკითხა ერთს მათგანს.

— თქვენ გიყვართ მთვარე... მთვარიანი ღამეები?

— არა, წარმოიდგინეთ, არ მიყვარს.—უპასუხა ნაზად ქალმა.

ყმაწვილი კაცი შეკრთა, მაგრამ ქალმა დაუმატა:

— მთვარიან ღამეში ძალიან გლახათა ვგრძნობ თავს, თითქო გული მელევაო და გულზე რაღაცა მაწვებაო.

— მოშორება კი აღარ გინდათ, არა?—გაეხარდა ყმაწვილს.—მეც ამ დროს სწორედ ამასა ვგრძნობ, როცა მარტოკა ვარ და შევყურებ ამ სიჩუმეს! იცით მერე რათა?—იმიტომ რომ, შევყურებ და ვფიქრობ: რა ჭვრილი, არაფრად შესარიცხი ვარ მე ამ დიად ბუნებასთან შედარებით! იმ დროს მინდა გავარდე სადმე, თავი დავიხრჩო, მოვიკლა, რომ აღარ ვნახო ჩემი დამცირება, ჩემი არარაობა!! ამბობენ,—ყმაწვილი კაცი შეგულიანდა და განაგრძო, ვითომც ადამიანს ყველაფერი ფეხ-ქვეშ ეგებოდეს. ეს სიცრუეა. ადამიანს ფეხ-ქვეშ ეგება მასზედ საბრალო, საცოდავი, თვითონ-კი თავს იხრის ბუნების ძალის წინ. იმასაც სტყუიან, ვითომც ადამიანისთვის ყველაფერი ადვილი გასაგები იყვეს, ყველაფერს ადვილად ხსნიდეს... კაცმა იცის მხოლოდ ის, რასაც თვალით ჰხედავს და ისიც იცის მხოლოდ მისი სახელი და მისი მოქმედება, სხვა კითხვებზე-კი,—როგორ, საიდგან, რისგან, რისთვის, ვისთვის,—ის ვერაფერ პასუხს ვერ მოგიგებთ!. აი შეხედეთ...

ქალმა სიტყვა გააწყვეტინა:

— დიახ... რაღაც აუხსნელი, საკვირველი გრძნობაა!..

ამ დროს მათ მიუახლოვდა სათვალებიანი კაცი, რომელსაც, როგორც ამ ყმაწვილს, შეეშალეს ლაპარაკი და აქ უნდოდა გაეგრძელებინა შეწყვეტილი ბაასი.

— თქვენ წეღან წარმოსთქვით,—მიმართა იმან ქალს—რომ მთვარე და მთვარიანი ღამეები არ გიყვართ, ეგ შეუძლებელია, ბატონო... ამ მთვარეს, ამ ბუნებას შეუძლიან ბოროტ-მოქმედი კაცი ისევ ადამიანად აქციოს! რას ბრძანებთ, ამ დროს კაცი უნდა იდგეს და გამვლელ-გამმვლელს აღსარებას ეუბნებოდეს, ისე ამაღლებს იგი ჩვენ გულს, გრძნობას და ფიქრებს!

არც ამას დააცალეს ლაპარაკი. ამ უკანასკნელ სიტყვებზე მოიჭრა ყმაწვილი. გამოწკეპილი აფიცერი და მივარდა პირ-და-პირ იმ ქალს:

— ყურს ნუ უგდებთ მაგათ,—მხიარულის ღიმილით უთხრა ქალს.—მოგაწყენენ და არც ნაყოფი ექნება მაგათ ლაპარაკს. ეს წუთიერი ამაღლება ჩვენის გულისა, გრძნობისა და ფიქრებისა არაფერს შეგვმატებს არც ჩვენ და არც სხვას, მერწმუნეთ, ყველა ეს ხვალ დილითვე დაავიწყდებათ. გთხოვთ წამამყვეთ საცეკვაოდ... ამ სიტყვებით აფიცერმა გაუშვირა ქალს მკლავი და ტკბილის ღიმილით გადაჰხედა ყმაწვილ კაცებს.

ქალმა ნიშნად თანხმობისა გაუღიმა მხიარულად გაუყარა მკლავში ხელი და ჩქარის, პატარ-პატარა ნაბიჯებით ისინიც გაეშურნენ ოთახისკენ. დარცხვენილი ყმაწვილ-კაცები გადაეყუდნენ მოაჯირს და სცდილობდნენ,—ვითომც აქ არაფერიაო,—შეწყვეტილ აზრების გაზიარებას.

მუსიკას გრიალი გაჰქონდა. უკრავდნენ ვალსს, დიდს, ფართო ოთახში ახალგაზდობა წყვილ-წყვილად. ზოგი მხიარულის სახით, ზოგი-კი თითქო დიდს და მძიმე საქმეში არიანო, ირგვლივ პრიწიალობდნენ. ზოგი, ვისაც მოსწყინდა მთვარის ცქერა, შეჰყურებდა მოცეკვავეებს, ზოგი მემუსიკეებს, ზოგი ჩავიდა ბაღში სასეირნოდ, დანარჩენნი მიდიმოდიოდნენ აივანზედ და მხიარულად ბაასობდნენ. ისმოდა ოხუნჯობა, სიცილი და ხარხარი. ზოგიც ბნელს კუთხეებში საიდუმლოდ ნაწყვეტ-ნაწყვეტად ბაასობდნენ.

(შემდეგი იქნება)

სვ. ყიფიანი.

მე ტანთ გხდიდი, ყველაფერს მეტყოდა. დედოფალი-კი ძლიერ მშვიდად იყო და თავის ძმას გამოთხოვების დროს უთხრა. „ღამე მშვიდობისა, მემკვიდრე პრინცო“!

— ეგ სიტყვები მისს მემკვიდრედ დანიშვნას მიეწერებოდა?

— მგონი ასე უნდა იყოს; დედოფალს ჩვეულებად ჰქონდა, რასაც იტყოდა—აღარ გადასთქვამდა. სთქვა—გამოვაცხადებ ტახტის მემკვიდრედაო და ასეც იქნებოდა.

— ჩხუბობდნენ ხოლმე მეფე-დედოფალი?

— თითქმის არასოდეს. ხანდახან თუ მოუვიდოდათ უკმაყოფილება, ისიც სწორედ ორს წუთს გასტანდა, იმიტომ რომ მეფე მაშინვე ყველაფერში დაემორჩილებოდა და ორთავ მუხლზედ დაჩოქილი დედოფალს პატიებას სთხოვდა ხოლმე, თუნდ ათასჯერაც მართალი ყოფილიყო.

— ამბობენ, უბედურების ღამეს ოფიცრებს წინადადება მიუციათ მეფისათვის ტახტის უარყოფის შესახებ. მართალია?

— შეუძლებელია.

— რათა?

— იმიტომ, რომ მეფე იმ წუთშივე მეტყოდა ყველაფერს!

ნარკვევი

რუსეთის გაზეთებმა კამათი გამართეს იმ საკითხის შესახებ—„ზარმაცია თუ არა რუსეთის გლეხიო“. ზოგნი ამბობენ, მისი სიზარმაცე ცხადია, ეჭვს გარეშეა; ზოგნი ამ სიზარმაცეს საერთო მიწის მფლობელობას და ზოგნი გაუნათლებლობას აწერენ; გაზ. „Нов. Вр.“ სამართლიანად ამბობს ამ კამათის შესახებ:

კარგია, მოკამათეებმა ძველი ჭეშმარიტება გაიხსენონ: გლეხიც არის და გლეხიც... იყო ისეთი გლეხი, რომელმაც ორი გენერალი გამოჰკვება. პუბლიცისტებიც კამათობენ ეხლა გლეხის სიზარმაცის შესახებ და ვერც-კი ამჩნევენ, რომ თვითონ გლეხს კისერზე ასხედან სარჩენად.

—

ელისავეტგრადის გუბერნიაში ერთ საეროზო უფროსს 14 საქმე გაურჩევია ადგილობრივ 100 მკვიდრთა შესახებ, რომელთაც პოლიცია ბრალად სდებდა,—სალოცავად ერთად იკრიბებიანო. ბრალდებულთა დანაშაული ის ყოფილა, რომ ისინი, ერთად თავმოყრილნი, ჰკითხულობდნენ სახარებას, დაბადებას და ლოცვებს. ექსპერტად მოწვეული მღვდელი კუპჩევსკი სცდილობდა დაემტკიცებია, რომ ყველა ბრალდებულნი სექტანტები, შტუნდისტები არიან, რომელთაც სასტიკად სჯის კანონი, მაგრამ ვერაფერს გახდა: ყველა ბრალდებულნი გაამართლეს!

დეპეშა

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“)

25 თიბათვე

პეტერბურგი. ხელმწიფე-იმპერატრიცა მარიამ თეოდორეს ასული გადავიდა გატჩინოდან პეტერგოფში.

ვინდავა. მოვიდა დიდი მთავარი ალექსანდრე მიხეილის ძე და დაათვალიერა ნავთ-საყუდელის ფაბრიკა, ელევატორი, სანავოსნო სასწავლებელი და ქალაქი.

ლონდონი. „Telegrap“ სწერს: „საფრანგეთისა და რუსეთის კავშირი აერთებს ორივე სახელმწიფოს დიპლომატიურად. მეფე ედუარდის პარიჟში მიღება და ლონდონში ლუბესთან შეხვედრა აღნიშნავენ ორივე ხალხთა ურთიერთობას.

სოფია. ბულგარიის მთავრობამ მტკიცედ გადასწყვიტა—დაადგეს მშვიდობიან მოქმედებათა გზას. მაგრამ შიშობენ საქმე უფრო არ გამწვავდეს.

ბელგრადი. სერბიის ელჩის ნოვაკოვიჩის წინადადების თანხმად, ნაპრედნიაკთა კრებამ გადასწყვიტა, გააუქმონ ეს დასი შემდეგში.

სტამბოლი. ბულგარიის მთავრობამ გადასცა რუსეთისა და ავსტრია-უნგრეთის მთავრობას გირკლისის სანჯაყიდან ბულგარიაში გადასახლებულთა სია.

ბელგრადი. რუსეთის ელჩმა დღეს საგანგებო დარბაზობის დროს გადასცა მეფეს თავისი ახალი რწმუნების ქაღალდი. მეფემ და ჩარიკოვმა ერთმანეთს გულითადი სალამი უძღვნეს.

ათინა. თეოდოკიომ გადასცა მეფეს თხოვნა სამინისტროს სამსახურიდგან გადადგომისა.

რომი. გაზეთი „იტალია“ იტყობინება: პაპმა სურვილი გამოსთქვა, რომ მის მოადგილედ კარდინალი გოტტი იქმნეს დანიშნული.

ვენა. სამინისტროს კრიზისი გათავდა.

პეკინი. იაპონიის მთავრობამ ოფიციალურად მოითხოვა, რომ სამხედრო ჯილდოს ნაწილი, ვერცხლის ფულით გადახდილი, მიღებულ იქმნას ოქროს ვალიუტად.

ათინა. დეპუტატთა პალატის დღევანდელ სხდომაზე დიდი ხმაურობა ატყდა; პირველი დეპუტატი დეპეშით იტყობინება, რომ იქაური მდგომარეობა მეტად საშიშია. გლეხები იკრიფებიან ქალაქში, რათა მონაწილეობა მიიღონ მიტინგში და წინაადუდგნენ მონოპოლიის ძირითად ცვლილებას; შეიარაღებულმა გლეხებმა გააჩერეს რამდენიმე სამგზავრო მატარებელი და უნდოდათ ათინაში წასულიყვნენ, რომ იქ დემონსტრანცია გაემართათ, მაგრამ როდესაც ხელი შეუშალეს, მათ დაანგრიეს რამდენიმე ადგილას რკინის გზის ლიანდაგი.

რომი. დილის ბიულეტენი: „პაპმა ღამე საკმაოდ მშვიდათ გაატარა მაგრამ მოსვენებით-კი არა სძინებია. სუნთქვა ისეთი თავისუფალი არა აქვს, როგორც გუშინ. ფილტვების მდგომარეობა ისეთია, რომ მალე უნდა დასრულდეს. სისუსტე თან-და-თან უძლიერდება“.

შეცდომის გასწორება. გუშინდელი ბელგრადიდგან მიღებული დეპეშა ასე უნდა წაიკითხოს; „სკუპშჩინა მოწვეული იქნება პირველიდან თოთხმეტ ოქტომბრამდე. არჩევნები მოხდება 8 სექტემბერს და გასტანს 29 მდე“.

26 ივნისი.

პეტერბურგი. „მთავრობის უწყე.“-ში დაბეჭდილია უმაღლესი ბრძანება წესდების შეცვლასა და შევსებაზედ შესახებ სამქციონერო დამზღვევ საზოგადოებათა თანხების შენახვისა.—დიინიშნა: გენერალ-მაიორი დრიაგინი ბათუმის ოლქის სამხედრო გუბერნატორად; გენერალ-მაიორი სმაგინი ქთაისის გუბერნატორად.

რომი. პაპმა დღე ისე გაატარა, რომ გული არ შესწუხებია. მაჯა უფრო მტკიცე აქვს. ერთობ უკეთა ჰგრძნობს თავს.

მოსკოვი. მოსკოვის ერობის თხოვნა „საერობო უწყების“ გამოცემის შესახებ არ იქნა შეწყნარებული.—მოსკოვ-კიევ-ვორონეჟის რკინის გზის აქციონერთა კრება დაადგინა: შეუდგნენ ნავლია-ტერეშენის ახალ ლიანდაგის გაყვანას.

ბელგრადი. გუიჩისა და პაშიჩის თხოვნა სამსახურიდგან გასვლის შესახებ მიღებულ იქმნა.

ნიჟნი-ნოვგოროდი. სორმოვის ქარხანაში დიდი ცეცხლი გაჩნდა. დაიწვა ვაგონების დეპო, სახელოსნო და 40 ვაგონი. ზარალი 400,000 მანეთისაა. გადამწვარი დაზღვეულია.

ათინა. დეპუტატთა პალატა. თეთოქისი აცხადებს—კაბინეტის თხოვნა სამსახურიდან გასვლის შესახებ მიღებულ იქმნაო და აღნიშნავს, რომ ეხლანდელი არეულობა ოპოზიციამ გამოიწვიაო. პრეზიდენტმა კრება შესწყვიტა. დიდი არეულობაა. ოპოზიცი ყვირის და წინააღმდეგობას აცხადებს. ზოგიერთმა დეპუტატებმა კრივი გამართეს.

რიაზანი. სოფელ საჟენევში არსდება მიწად მოქმედების სამინისტროს შემწეობით ბაღოსნობისა და მებოსტნეობის პრაქტიკული სკოლა.

სოფია. თითქმის ყველა გაზეთები ომის წინააღმდეგნი არიან, რადგან, მათის აზრით, ომს არავითარი შედეგი არ ექნება გარდა ეკონომიურად დაქვეითებისაო.

პეტერბურგის ბირჟა, 24 ივნისს

ვექსილის კურსი 3 თვით:

ლონდონში 10 გირვ. სტ.	93,85
ბერლინში 100 მარკაში	—
პარიჟში 100 ფრანკში	—
ლონდონში ჩეკები	94,50
ბერლინში ,,	46,30
პარიჟში ,,	37,60
პარიჟის დისკონტი	5—6½%
4% სახელმწიფო რენტა	98½ მყიდ.
4% სახ. სესხი 1902 წ.	100¾ მყიდ.
4% გირავნ. ფურც სახელ. საადგ. მამულო ბანკის	95⅛ მყიდ
5%ლ შინგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	437½ გაყ.
5% მეორე შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1866 წ.	338 გაყ.
5% გირავნ. მომგ. ფურც. სახელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა	289 წვ. გაყ.
5% ობლიგაციები ტფილ. საკრედიტო საზოგ.	—
4½% ობლიგაც. იმავე საზოგადოებისა	—
5% ტფილ. საადგ.-მამ. ბანკის გირავნ. ფურცლ.	92¼ გაყ.
4½% გირავნობ. ფურც. იმავე ბანკისა	—
6% ქუთ. საადგ.-მამ. ბანკის გირ. ფურცლ.	—
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა	—
პაები ძმ. ნობელის სანავთო მრეწვ. აქციები	—
,,კასპიის ამხანაგობისა.	—
,, ბაქოს ნავთის საზოგად.	—
,, ა. ი. მანთაშევისა და ამხ. ნავთის სამრეწვ. საზოგად.	184½ წვ. გაყ.

მიმოსვლა რკინის გზის მატარებლებისა

18 აპრილიდგან.

(ნაჩვენებია ტფილისის საათით.)

ა) ტფილისიდან მიდის:

ბათუმს:—1) სწრაფი მატარებელი № 1 დილის 10 ს. 37 წ. 2) სატოსტო № 3 საღამოს 6 ს. 18 წ. 3) სამგზავრო № 5 დილის 7 ს. 49 წ.

ბაქოს; 1) სწრაფი № 20 (მარტო სამშაბათობით, პირდაპირ მოსკოვამდე) ნაშუადღევის 4 ს. 24 წ.; 2) საფოსტო № 4 დილის 11 ს. 49 წ.; 3) სამგზავრო № 6 ღამის 11 ს. 32 წ.

ყარსსა და ერევანს: 1) საფოსტო № 74/75 ღამის 12 ს. 30 წ.; 2) სამგზავრო № 90/91 შუადღის 12 ს. 38 წ.

ბორჯომს: 1) სამგზავრო № 7/8 ნაშუადღევის 2 ს. 58 წ.; 2) სამგზავრო № 9/10 დილის 6 ს. 21 წ.

ბ) ბათუმიდან გამოდის:

ბაქო-ტფილისისაკენ: 1) სწრაფი № 2 ღამის 11 ს. 22 წ.; 2) საფოსტო № 4 საღამოს 10 21 წ. 3) სამგზავრო № 6 დილის 10 ს. 37 წ.

გ) ბაქოდგან გამოდის:

ტფილის-ბათუმისაკენ: 1) სწრაფი № 19 (მარტო ტფილისამდე, პარასკეობით, მოსკოვიდან მოვალი) ღამის 4 ს. 40 წ. 2) საფოსტო № 3 საღამოს 10 ს. 16 წ.; 3) სამგზავრო № 5 ნაშუადღევის 2 ს. 01 წ.

დ) ქუთაისიდგან გამოდის:

ბაქო-ტფილისისაკენ: ღამის 1 ს. 58 წ.; დღის 2 ს. 23 წ.

ბათუმისაკენ: ღამის 1 ს. 58 წ.; დღის 2 ს. 2g წ.; დღის 4 ს. 48 წ.

ბორჯომისაკენ: დღის 3 ს. 8 წ.

განცხადება

ტფილისის ქალაქის გამგეობა

იწვევს იმათ, ვინც იკისრებს რიყის ქვის, დამტვრეულ ქვისა, ხრეშისა და ქვიშის მოტანასა და შეგროვებს **ქალაქის ქუჩების მოსაკირწლავად,** ამათ 10 ივლისამდე, შუადღის 12 საათამდე, უნდა წარადგინონ დაბეჭდილი კონვერტებით თავიანთი განცხადებანი იმ პირობათა შესახებ, რა პირობებითაც იკისრებენ დასახელებულ მასალის შეგროვებას დიდუბესა, ავლაბარსა, ნავთლუხსა, ვერასა და სეიდაბადში.

ამ საქმეს მოიჯარადარე უნდა შეუდგეს ამა წლის აგვისტოს.

საზოგადო სატეხნიკო პირობებისა და სხვა ცნობების მიღება შეიძლება გამგეობის საამშენებლო განყოფილებაში, ყოველ დღე, დილის 10-დან ნაშუადღევის 1 საათამდე.

განცხადება მიიღება მხოლოდ წერილობით, დაბეჭდილ კონვერტებით ამ გვარის ზედწარწერით: „Къ конкуренціи на поставки матеріаловъ для новаго мощенія города Тифлиса“.

განცხადებაში ყველა ჩამოთვლილ რაიონისათვის ცალკე უნდა იყოს აღნიშნული, როგორც ფასი (კუბ. საჟენისა) დაკვეთილ საქმისა, ისე რაოდენობა და ვადა.

განცხადების წარდგენა შეიძლება, როგორც მთელ სამუშაოზე, ისე ცალკე რაიონებზე. აგრეთვე შეიძლება განცხადების წარდგენა თვითოეულ საქმეზე ცალკე, მაგალითად, ქვიშის შეგროვებაზე ცალკე, ხრეშისაზე—ცალკე, დამტვრეულ ქვისაზე ცალკე და სხვა, ანა და ერთსა და იმავე კაცს შეუძლიან იკისროს ყველა ეს საქმე. ამ შემთხვევაში ფასი, ვადა და სხვა პირობა ყველა ჩამოთვლილ მასალაზე ცალკე უნდა იყოს აღნიშნული.

მოიჯარადრენი, რომელთაც საქმე მიენდობა, ვალდებულნი არიან 7 დღის განმავლობაში შეიტანონ ბე, ამიტომ განცხადებაში აღნიშნული უნდა იყოს რაოდენობა იმ ბეისა, რომელიც უნდა წარდგენილ იქმნას სამუშაოს კარგად შესრულების უზრუნველ საყოფელად, (3—6.—1)

ქუთაისში

ს. მ. ბ. თოფურიას

სამკურნალოში,

რომელიც იმყოფება **მათის უმაღლესობის პრინც ალექსანდრე ოლდენბურგელის** მფარველობის ქვეშე, 60 საწოლია შინაგან, ნერვებისა, საქირურგო, დედათა და თვალით ავადმყოფთათვის, მშობიარეთა განყოფილებით და ქიმიურ-მიკროსკოპიულ გამოკვლევათა კაბინეტით. გადამდების სენითა და სულით ავადმყოფთ სამკურნალო არ ღებულობს.

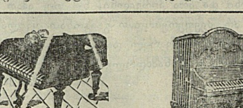

როიალები პიანინო

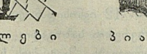

ფის-გარმონები, სკრიპკები, გიტარები, ფლეიტები, კლარნეტები, ნოტები, სიმები და სხ.-და-სხ.

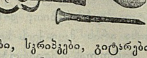

ყველა ამ სამუსიკო იარაღის შეძენა შეიძლება ფასის წვრილ-წვრილად გადახდით.

პრეისკურანტები

მუქთად იგზავნება.

კავკასიის ცენტრალი საწყობი სამუსიკო საკრავებისა.

ბ. მ. მირიმანიანისა.

МУЗЫКАЛЬНОЕ ДЕПО

Б. М. МИРИМАНІАНА

Тифлисъ, Дворцовая ул.

(25—5—20)

ტფილისის სათავად-აზნაურო სკოლისაგან.

მიმდინარე წლის ენკენისთვისათვის ტფილისის სათავად-აზნაურო სასწავლებელში სულ ორმოცდა ექვსი (46) ვაკანსია არის პირველ განყოფილებაში (7 და 8 წლის ყმაწვილისათვის) სხვა განყოფილებებში და გიმნაზიურ კლასებში **არც ერთი თავისუფალი ადგილი არ არის** და ამიტომ არც თხოვნები მიიღება ამ კლასებში ყმაწვილების მისაღებად.

46 ვაკანსიიდან—45 დანიშნულია გარედან მოსიარულეებისათვის და 1 საზოგადოების სრულ ხარჯზე.

საზოგადოების ნახევარ ხარჯზე ჯერ არც ერთი თავისუფალი ადგილი არი არის და შესაძლებელია სექტემბერში, ხელ-მეორე გამოცდის შემდეგ, გაიხსნას.

ვინც საზოგადოების სრულს ხარჯზე იქნება მიღებული, იმას არაფერი ხარჯი არ მოეთხოვება და ვინც ნახევარ ხარჯზე—უნდა იხადოს წელიწადში ათ-ათი თუმანი. ვისაც სურს მიღებული იქმნას საზოგადოების სრულს ხარჯზე, იმან უნდა წარმოადგინოს თხოვნასთან ერთად შემდეგი საბუთის ქაღალდები: ა) წლოვანობის მოწმობა, **მიღებული სინოდალურ კანცელარიისაგან,** ბ) სიღარიბის მოწმობა მაზრის თავად-აზნაურობის წინამძღოლისაგან და გ) ყვავილის აცრის და ჯანმრთელობის მოწმობა.

ვისაც გარედან მოსიარულეთ სურს შემოსვლა, იმისთვის საჭიროა იგივე საბუთის ქაღალდები, გარდა შეუძლებლობის მოწმობისა.

უკეთუ მთხოვნელთა რიცხვი აღემატება ვაკანსიების რიცხვს, იმ შემთხვევაში მსურველთ ადგილი დაეთმობათ წილის ყრით. წილის ყრაში მონაწილეობას მიიღებენ მხოლოდ ისინი, რომელნიც წარმოადგენენ საჭირო საბუთის ქაღალდებს და ამასთანავე ეგზამენსაც დაიჭერენ წლოვანობის შესაფერ კლასისათვის.

სკოლის გამგე კომიტეტი არ მიიღებს იმ ყმაწვილებს, რომელნიც არ წარმოადგენენ მათზე დარჩენილს წინა წლის ფულს და მომავალ სამოსწავლო წლის პირველ ნახევრის სწავლა-აღზრდის ფასსაც.

შესაძლებელია სექტემბერში, მოსწავლეების ხელმეორე გამოცდის შემდეგ, კიდევ გაიხსნას რამდენიმე ვაკანსია იმათთვის, ვინც სრულს საკუთარ ხარჯზე ისურვებს პანსიონში შემოსვლას, ან ნახევარ ხარჯზე.

ვინც საკუთარ ხარჯზე შემოვა პანსიონში, იმან უნდა შემოიტანოს წელიწადში ოცი თუმანი: ათი თუმანი შემოსვლისათანავე და ათიც იანვარში.

ვისაც თხოვნა აქვს შემოტანილი პირველ განყოფილებაში ყმაწვილების მიღებისა,—იმათ 31 აგვისტოსათვის უთუოდ უნდა მოიყვანონ სკოლაში ყმაწვილები ჯანმრთელობის შესამოწმებლად და ქართულ ლაპარაკში გამოსაცდელად.

თხოვნა უნდა შემოვიდეს აგვისტოს 20-მდის; ქალაქ გარეშე მცხოვრებთ თხოვნა უნდა გამოგზავნონ შემდეგის ადრესით: Въ Тифлисъ. Завѣдывающему Дворянской Школой, на Лабораторной улицѣ.

აგვისტოს 25—30 რიცხვებში ხელ-მეორე გამოცდა მოხდება ზოგიერთ მოსწავლეებისა. 1-ს სექტემბერს სწავლა დაიწყება.

დათხოვნილ იქნებიან აგრეთვე ის გარედან მოსიარულე მოწაფეებიც, რომელნიც სკოლაში მოსვლისათანავე არ წარმოადგენენ მომავალ 1903—1904 სამოსწავლო წლის ფულის ნახევარს.

ყველა პანსიონერის მშობლებმა უნდა წარმოადგინონ თავდებნი ტფილისში მცხოვრებთაგანნი, რომელთანაც სკოლის გამგეობას შეეძლოს მიმართვა, როგორც ფულის თავ-თავის დროზედ შემოტანისათვის, აგრეთვე სხვა შემთხვევაშიაც. (10—6)

ახალი წიგნები

გამოვიდა და იყიდება ყველა ქართ. წიგნის მაღაზიებში.

სოსიკო მერკვილაძის მიერ გამოცემული ახალი წიგნები:

სიმღერა აკაკისა. ფასი	15 ,,
თამარ მეფის სურათი აკაკის ლექსით	6 ,,
პატარა ჩონგური ლექსი (დედა-ენა)	5 ,,
თამარ მეფე მოთხრობა აკაკისა	5 ,,
ვაჟრული ჭაშა, ლექსი აკაკისა	5 ,,
დათუნა გოცირიძე / **როსტომ ერისთავი** { ძველებური ამბავი აკაკისა	5 ,,
აბრამის და იობის ლექსი	3 ,,
ოქრუა (ხალხური ზღაპარი)	5 ,,
ორი ქოსატყუილა / **ბიჭია მენახირე** / **მეფე და სქვინჩა** { ხალხური ზღაპარი.	10 ,,

ვინც მოისურვებს ამ წიგნების ყიდვას ან დაბარებას, მიმართოს ტფილისში, ქვაშვეთის ქუჩაზე (ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ) არჯევანიძის სახ. **ანნა მერკვილაძის ქალთა ტანისამოსის სამკერვალო მაღაზიაში.**

ვინც თვითოეულ გამოცემას იყიდის არა ნაკლებ ერთი მანეთისა, **ყოველ მანეთზე დაეთმობა თითო აბაზი.**

ადრესი ფოსტისა: Тифлисъ, Георгіевская (Кашветская) ул., д. Аржеванидзе. № 12 модная мастерская Анны Мерквиладзе.

გამოვიდა და იყიდება ყველგან

„ქართვ. შორის წ.-კითხვის გამავრცელ. საზოგადოების“ მიერ ახლად გამოცემული წიგნი

ბარტეჟ ძლევამოსილი

ჰენრიკ სენკევიჩისა

IV+106 გვ. ფასი 20 კაპ.

გამოვიდა და ისყიდება ყველგან „ქართ. შორის წ.-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების მიერ ახლად გამოცემული წიგნები:

1.

ქაჯანა

მოთხრობა ნ. ლომაურისა, ფასი 5 კაპ.

2.

ალი

მოთხრობა მისივე, ფასი 10 კაპ

წიგნების გამოცემა შეიძლება ფასდადებითაც შემდეგის ადრესით: Тифлисъ. Общество распростр. грамотности.

სურათებიანი ნახატებიანი ჟურნალი

„ჯეჯილი“

წელიწადი მეთოთხმეტე

გამოვა 1903 წელსაც თვეში ერთხელ იმავე პროგრამით, როგორადაც აქამდის.

ჟურნალი „ჯეჯილი“ მიღებულია ტფილისის საეპარქიო და კავკასიის ოლქის სამოსწავლო რჩევებისაგან სასწავლებლების სამკითხველოებში საკითხავად.

ჟურნალი „ჯეჯილი“ ტფილისში დატარებით ღირს 4 მან., ტფილისს გარეშე გაგზავნით 5 მან., ცალკე ნომერი 50 კაპ.

ხელის მოწერა შეიძლება მხოლოდ წლით და ნახევარ წლით.

ხელის მოწერა მიიღება:

1) **ტფილისში**—„წერა-კით. გამ. საზოგად.“ კანცელარიაში (Дворцовая ул. д. Груз. Двор., № 101) და თვით „ჯეჯილი“-ს რედაქციაში (Артиллер. ул. № 5, возлѣ Кадетскаго корпуса).

ფოსტის ადრეს: *Въ Тифлисъ, въ редакцію грузинскаго дѣтскаго журнала „Джеджили“.*

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 26 іюня 1903 г. Типографія „Гутенбергъ“ (кн. Гр. Н. Діасамидзе). д Груз. Дворянства. რედაქტორ-გამომცემელი ა. ი. ხარაზიშვილი.